

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Liepos-July 17 d., 1975 m.

Kaina 15c

165

ŠIANDIEN 'APOLLO' PAGAUS RUSŲ 'SOJUZA'

FARMERIAI TIKISI ŠIEMET PARDUOTI UŽSIENIAM GRŪDŲ UŽ \$22 BILJONUS

Sovietai gausių už mažiau kaip vieną bilijoną
WASHINGTONAS. — Agrikultūros sekretorius Earl Butz antradienį, kalbėdamas Rotary klubo nariams Chicagoje, pareiškė, kad Sovietų Sąjunga šiemet pirks Amerikoj grūdų kviečių ir kukurūzų — "už šiek tiek mažiau kaip vieną bilijoną dolerių".

Butz pasisakė esąs labai patenkintas tokiu pardavimu, kadangi tai yra kaip Amerikos fermerių taip vartotojų interesas ir "labai mažai teatsiliepia į maisto produktų kainas".

Kalbėdamas spaudos konferencijai La Salle viešbutyje Butz pasakė, kad maisto produktų kainos per pirmuosius penkis šiuo metų mėnesius pakilo tik 2 nuosimėjais aukščiau buvusiu kainų praėjusio gruodžio mėnesį. Jis tvirtino, kad sekantis Vartojimo Kainų Indeksas parodys galbūt nuo pusantro iki dviejų nuosimčių kainų pakilimą aukščiau birželio mėnesio kainų. Daugiausiai pakilusios mėsos kainos.

Iki šių metų pabaigos, Butz nuomone, dauguma produktų kainos "išsilygins", įskaitant ir mėsos kainas, o per visus 1975 metus kainų pakilimas bus apie 6 iki 8 nuosimčių, kai per abiejus metus prieš tai kainų pakilimas pasiekė 14,5 nuosimčių.

Paklaustas dėl numatomo pardavimo apie 10 milijonų tonų grūdų sovietams Butz patarė turėti galvoje, kad šiemet numatyta sovietams parduoti už truputį mažiau kaip vieną bilijoną dolerių yra tik truputis tu \$22 bilijonų vertės produktų kiekių, kuriuos Amerikos fermeriai tikisi šiemet parduoti užsieniams.

Nauji kaltinimai Lopez Regai

BUENOS AIRES, Argentina. — Nesėdėjo prezidentė Peronienė atleisti socialinės apdraudos ministrą Jose Lopez Rego iš kabineto nario pareigų, tuojau išskirti nauji kaltinimai Argentinai įtakingam žmogui. Iki šio meto politiniai priešai jį kaltino Peronienės žavesiu.

Krašte buvo skleidžiami gandai, kad jis sužavėjęs prezidentę dar Juan Perono laikais. Prezidentas ilgus mėnesius sirgo, o Rago tvarkė visus valstybės ir Peronų šeimos reikalus.

Dabar jis kaltinamas teroro veiksmų organizavimu prieš politinius Perono priešus. Kaltintojai nurodo faktus ir reikalauja, kad jis atsisakytų teisime. Advokatas Miguel Rodriguez Goni užvedė bylą. Jis remiasi oficialiais krašto apsaugos ministerijos dokumentais. Teisme turės aiškintis ne tik Lopez Rego, bet du kiti kariai, naudoti įvairiems asmeniškiems apsaugos patarnavimams.

Apie Rego veiklą pranešima pasirašė buvęs Argentinai kariuomenės štabo viršininkas gen. Alejandro Anaya.

IŠ VISO PASAULIO

★ PANMUNJOM, Pietinė Korėja. — Jungtinių Tautų komanda pareiškė griežtą protestą šiaurinei Korėjai dėl šiaurinių korejiečių sumušimo Jungtinių Valstijų armijos majoro birželio 30 dieną. Proteste reikalaujama užpuolikus nubausti.

MASKVA. — Maskvos radijo pranešimu, Sovietų Sąjunga, praėjus 9 metams nuo paskutinio gyventojų suskaičiavimo, sekantį visuotinę suskaičiavimą paves 1979 metais. Skaičiavimu, paskelbtu praėjusio sausio 1 dieną, statistika rodė žmonių skaičių vergų imperijoje esant 253 milijonus ir 300,000, tai yra 24 milijonais daugiau kaip buvo paskutinį kartą pravedant cenzą prieš 9 metus.

WASHINGTONAS. — Amerikos Valstybių Organizacija (OAS), kaip daugelio spėjolajama, dar šią savaitę imsis žygių sušvelninti jau 11 metų galojantį draudimą prekiauti su komunistų valdoma Kuba. Costa Rica saloje vykstanti OAS konferencija jau trečią kartą svarstys embargo Kubai nuėmimo klausimą ir amerikiečiai tiki, kad šį kartą atrodė sąlygos geresnės ir kad OAS embargo Kubai arba visiškai nuims arba žymiai palengvins, nors kai kurių Pietų Amerikos valstybių diplomatai laikosi nuomonės, kad nuims ir nepalengvins.

TORONTO, Kanada. — Angela Kondrak, 15 metų tolimo plaukimo sportininkė, atrodė pavargusi, bet vilties nenustojusi trečią kartą tikrai nugalėti Ontarios ežerą. Tuo tarpu ji jau ruošiasi perplaukti Anglijos kanalą ateinantį mėnesį.

Prezidentas šiandien priims Baltų atstovus

WASHINGTONAS, D. C. — Dr. Jonas Genys, Amerikos Lietuvių Tarybos atstovas, telefonu vakar pranešė šią žinią: Rytoj liepos 17 dieną, ketvirtadienį, prezidento konsulas Mr. John Marsch, Jr., priims Centrinio Amerikos Baltų Komiteto delegaciją Baltuose Rūmuose.

Pasitarime bus keliami Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimai, sąryšyje su artėjančia Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija.

Taip pat p. Marsch Jr. bus įteiktas prezidentui Fordui Pasaulio Baltų Santalkos memorandumas. Delegacijoje lietuvių atstovaus Dr. Jonas Genys, Amerikos Lietuvių Tary-

NAMINIS KARAS GRESIA ANGOLAI

Ramybei palaikyti Portugalija atsiužčia daugiau kariuomenės

LUANDA, Angola. — Du kariuomenės transportiniai lėktuvai atgabeno į Angolos sostinę Luandą neskelbiamą skaičių portugalų kariuomenės, kurių pareiga bus neprileisti dviejų šiaurinių politinėms frakcijoms sukelti visuotinį naminių karą šioje Portugalijos kolonijoje, kuri ateinančio lapkričio mėnesio 11 dieną gauna pilną nepriklausomybę. Portugalai Angoloj turi 24,000 savo kariuomenės.

Komunistų remiami Angolos Liaudies Fronto (Popular Front) kariai per šešias dienas kautynių su Vakarų šalininku Nacional. Frontu užėmė Luandos užmiesčius ir juose įstiprino prieš artėjančią iš šiaurės 5,000 Nacional. Fronto karių kontrataką.

Ligšioliniuose susirėmimuose užmušta 300 žmonių, apie

1,500 sužeista. Prokomunistinio "liaudies fronto" kariai yra užėmę "tautinio fronto" būstinę ir mirtinai apgriovė žymią dalį Luandos miesto su įstaigomis. Tautinis frontas tebelaukia iš Angolos šiaurės artėjančių sustiprinimų. Prisibijoma, kad Angoloje bėgsta rimtas naminis karas, nuo kurio priklausys, kuri frakcija lapkričio 11 dieną perims iš portugalų Angolos valdžią. Angola yra ganėtinai turtinga nafta ir mineralais.

Portugalija užsakė Swissair DC-10 lėktuvus, kuriais nuo liepos 21 dienos pradės iš Angolos išgabenti 2,500 pabėgėlių. Luandos sveikatos apsaugos įstaigos susirūpinusios, kad nekiltų maras, kadangi pašalinų šaudymai trukdo išgatyti atrinkti ir palaidoti lavonus, kurie karštu laiku sparčiai genda.

Hew praregėjo

WASHINGTONAS. — Prezidento nominuotas į Sveikatos, Švietimo ir Gerovės (HEW) departamento sekretorius Alabama universiteto pirmininkas David Mathews pareiškė, kad jo nuomone teismų įsakymu vaikų autobusais ir rasiniai skurdingas mokyklas vežiojimas skirtingas gerų rezultatų, yra net priešinga išauklėjimui. Mathew savo nuomonę pareiškė Senato finansų komitete atskaidamas į senatoriaus Herman Talmadge pastabą, kad "busavimas" (mokinii autobusais vežiojimas) sukelia neapykantą tarp rasų, yra išlaidingas, kenkia auklėjimui ir aikvoja daug energijos.

Mathew, kurs užima ligšiolinio HEW sekretoriaus Weinbergerio pareigas, pasakė, kad jis labai abejoja dėl autobusuavimo programos pasisekimo.

Gazolino kainos

CHICAGO. — Reguliarinės rūšies gazolino kainos, pakilusios 3 iki 5 centų galionui, pasilikis maždaug pastovios iki Darbo Dienos, pareiškė naftos pramonės atstovas Herbert Hugo. "Tai bus gera naujiena tiems, kas vyksta atostogų liepos ar rugpjūčio mėnesį", pasakė jis, spėdamas net kad per rugpjūčio mėnesį gazolinas atpigs vienu kitu centu galionui. Jei prezidentas Fordas nuims nuo kai kurių naftos produktų kontrolę, tai po Darbo dienos gazolino kainos šiek tiek pakils iki metų galo tarp 70 ir 75 centų galionui, pareiškė Hugo, nuginčydamas senatorių Mike Mansfield, kuris pranešė, kad gazolinas iki metų galo pabrangs iki dolerio galionui.

Simas Kudirka buvo nvykęs į Lietuvos Dienos šventę Keenošoje, o vėliau buvo Ciceroje ir ilgai galbėjęs su Reorg. Bendruomenės apyl. nariais.

Abu-Vietnamai nori susijungti

HONG KONGAS. — Iš Vietnamo ateinančios žinios, sako, kad pietų Vietnamas nori galimai greičiau susijungti su šiaurės Vietnamu.

Ar ši žinia gauta iš dabartinių valdžios ferų, ar ji kilusi iš gyventojų daugumos nuomonės, šiandien būtų neįmanoma patikrinti. Pietų Vietname siaučia dideli arštai, persekiojimai ir teismai.

Daugelis Pietų Vietname buvusių šiauriečių norėtų grįžti į šiaurę, gal tuo būdu išvengtų persekiojimų - karo teismų. Karo vadovybė neleidžia žmonėms iš pietų keltis į šiaurę.

Šiaurės Vietnamas naudojo 20 gerai ginkluotų divizijų pietų Vietnamui pavergti. Automobilus turėjusieji pietiečiai dabar turi naudoti dviračius, nes karo vadai atėmė visus automobilius. Pietų Viename sumažėjo maisto kiekis, pagrindinis maistas ryžiai, mėsa dingo iš krautuvių.

Kiniečiai augina daugiau ryžių

WASHINGTON, D. C. — CIA surinktos žinios sako, kad jau antri metai komunistinė Kinija gamina daugiau ryžių, negu ginklų.

Anksčiau Kinijos vyriausybė išleisdavo nepaprastai daug pinigų kariuomenei ar ginklams gaminti, bet šiais metais krašto apsaugai ji išleido 25 nuos. mažiau, negu išleisdavo 1971 metais.

Didelė kiniečių karių dalis paleista į uklius ryžiams sėti, maisto produktams gaminti.

Simas Kudirka buvo nvykęs į Lietuvos Dienos šventę Keenošoje, o vėliau buvo Ciceroje ir ilgai galbėjęs su Reorg. Bendruomenės apyl. nariais.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Egipto valdžia nenori, kad Sinajaus sieną saugotų Jungtinių Tautų kariuomenės dalinys. Susitarimas pasibaigė liepos 3 dieną, jis nebus atnaujintas. Bet Egipto valdžia tikisi didesnių Izraelio nuolaidų ir susitarimo visais svarbesniais klausimais.

♦ Mes esame ta reakcinė mažuma, kurią komunistai kaltina, — pareiškė socialistų partijos pirmininkas Mario Soares milžiniškame Lisabono mitingė, — bet mes esame didelė šio krašto gyventojų dauguma, mes neįsileisime mažumai primesti Portugalijai naujos diktatūros.

♦ New Yorko žydai protestuoja prieš Amerikos ir Sovietų Sąjungos susitikimą erdvėje. Sovietų Sąjunga yra pavergusi milijonus žmonių, ji negali bendradarbiauti su laisvais žmonėmis.

♦ Sovietų televizijos specialistai pažadėjo parduoti Amerikai aiškius ir gerus kosmonautų pakylimo paveikslus, bet papazado neįspildė, sovietų televizijos ir įrenginiai neveikė.

♦ Prezidento Kennedy pradėtai erdvių programai pasibaigus, Floridoje darbo neteko 1,800 darbininkų, vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusių prie "Apollo" išlėkimo ir erdvė.

♦ Prokuroras Levi atsiskako duoti žinias apie praeityje vyriausybės įstaigų padarytus prasižengimus įstatymams. Knisimasis praeityje užima nepaprastai daug laiko ir neatneša naudos. Jis kreipis dėmesį į dabartį ir dabos, kad prasižengimų nebūtų ateityje.

♦ Čikagiečių išrinktas atstovas John G. Fary vakar atstovų rūmų pirmininko Carl Albert buvo prisaukddintas kongreso atstovo pareigoms.

Senatoriai pasiruoš naujom nuolaidoms

WASHINGTON, D. C. — Maskvoje buvę ir su sovietų vadais išsikabėję senatoriai yra pasiruošę daryti rusams naujas nuolaidas.

Sen. Javits, Ribicoff, Percy ir kiti grįžo iš Maskvos įsitikinę, kad Henry M. Jacksono reikalavimas išleisti 60,000 rusų į užsienį yra Amerikai kenksmingas. Sovietų valdžia neišleido žmonių į užsienį, o prekybos reikalai nukentėjo.

Senatoriai prastai, kad sovietų valdžia nekliauja su Vakarų Europos valstybėmis, nepirkdama prekių Amerikoje. Grįžę senatoriai žino, kad veikiančio prekybos įstatymo nepajėgūs atšaukti, bet jie ieško priemonių, kaip jie galėtų tą įstatymą pakeiti.

Moskvos pokalbių metu sen. Percy paprašė, kad išleistų bent 35,000 žmonių, kaip tokį skaičių išleido 1973 metais. Apie 60,000 Percy net nedrįso ir kalbėti, nes žinojo, kad tiek veiktų Brežnevas jam pasakė, kad niekas nenori važiuoti į užsienius.

ABU ERDVĒLAIVIAI PADANGĖMIS SKRIEJA VIENAS GRETA KITO

Astronautai ir vadovybė tikisi pašalinti kliūtis ir prijungti sovietų erdvėlaivį

CAPE CANAVERAL, Florida. — Šiandien 140 mylių aukštumoje Amerikos astronautai bandys sujungti "Apollo" su ta pačia orbita ir tokiu pačiu greičiu skriejančiu sovietų erdvėlaiviu "Sojuz".

Apollo - Sojuzas viršum Čikagos

Jei dangus bus giedras, tai šį vakarą ir rytoj vakarą (ketvirtadienį ir penktadienį) Amerikos ir Sovietų erdvėlaiviai gali būti matomi perskrendant per Čikagą netrukus po saulėlydžio.

Šį (ketvirtadienio) vakarą "Apollo" praskris apie 9:10 val. vakaro iš šiaurvakarių į pietryčius iki 10 laipsnių pakilimo. Praskridimas truks apie 6 minutes. Aliuminijū dengtas Apollo atrods kaip greitai skrendanti šviesi žvaigždė.

Taip pat šį vakarą 10:42 val. vakaro praskris antrą kartą iš vakarų į pietus 82 laipsnių pakilimo; praskridimas truks 8 minutes, o ryt (penktadienio) vakarą 8:50 valandą per 6 minutes praskris šiaurės rytų kryptimi 10 laipsnių pakilimo ir antrą kartą praskris 10:22 v. vakaro iš vakarų į pietus 84 laipsnių pakilimo; truks 8 minutes.

Episkopalai ieško moteriško kunigo

OBERLIN, Ohio. — Kristaus episkopų bažnyčios kasininko Henry Freas pranešimu, parapijos komitetas kreipėsi į savo kleboną, kun. Peter Beebe, kad kunigo padėjėju (kamendoriu) paskirtų moterį. Freas dar pasakė, kad komitetas nori gauti vieną iš tų 11 moterų, kurias pernai Philadelphijoje su ceremonijomis iššventino, bet be savo vyskupo leidimo, dėlto išventinimas buvo hierarchijos pripažintas negaliojančiu. Pats kun. Beebe buvo savo bažnyčios teismo apkaltintas ir nubaustas, kaip sulaužęs bažnytinis įstatymus, kad dviem iš tų moterų leido celebruoti komuniją savo bažnyčioje. Tas pats teismas dabar turės svarstyti to paties "nusikaltusio" kunigo prašymą.

Susidegino lėktuve

Keistą būdą nusižudyti sugalvojo tūlas barzdotas vyras, keleviniam lėktuvui su 58 keleiviais iš New Yorko skrendant į Miami viršum Wilmington, N. C., nuėjo į toaletą, apsipylė kažkoku skysčiu ir įžiebęs degtuką užsidegė. Gaisras buvo laiku pastebėtas ir per keletą minučių užgesintas, bet lėktuvas turėjo nusileisti Jacksonville, Fla., ir keleiviai į Miami buvo kitu lėktuvu nugabenti.

Trečiadienio rytą gauta žinia iš gen. Stafford, vadovaujančio "Apollo" skriejimui, kad gali būti sunkumų prijungti Amerikos erdvėlaivį prie rusiškojo. Paaiškėjo, kad prie "Apollo" teko padaryti specialų žiedą, kuris atitiktų rusiškojo "Sojuzo" išmieras. Be to, tame jungiamajame žiede yra dangtis, skiriamas žiede yra erdvėlaivius. Gen. Stafford, norėdamas viską laiku išbandyti, nustatė, kad "Apollo" nepajėgia tame žiede esančio dangčio pajudinti. Jis kažkur užsikirto ir nebejudė. Jeigu skriejantieji erdvėlaiviai ir būtų sujungti, tai be dangčio astronautai negalėtų įleisti kosmonauto Leonovo į "Apollo".

Prie "Apollo" specialiai pritaistas žiedas kelis kartus buvo išbandytas. Jis atitiko sovietų erdvėlaivio išmieras ir žemėje gerai veikė. Bet tas žiedas nebuvo išbandytas erdvėje, todėl ir atsirado neikėta kliūtis. Amerikos erdvės specialistai ir skridimo kontrolieriai mano, kad iki ketvirtadienio ši problema bus išspręsta ir dviejų erdvėlaivių sujungimas bus atliktas pagal ruošiamą planą.

Antradienį Dobrajnas ir prezidentas Fordas, kartu su erdvės administratorium James Fletcheru, sekė televizijoje sovietų erdvėlaivio pakylimą, o vėliau stebėjo "Apollo". Sovietų spauda ir ambasadorius džiaugėsi ir pabrėžė, kad planuojamas sujungimas erdvėje yra tolimesnis detentės politikos vaisius, tuo tarpu prezidentas Fordas patikslino, kad bendradarbiavimas erdvėje.

Maskvos komunistams kenkia kiniečiai

LISABONAS, Portugalija. — Galingiausia yra su Maskva bendradarbiaujanti komunistų grupė, ji gauna didelę paramą iš Sovietų Sąjungos.

Bet Portugalijoje laisvai veikia ir Mao Cetungo komunistinė grupė. Ji kelia triukšmą, parduvinėja Lenino Stalino, ir Mao ir Guevaros paveikslus ir labi aštriai kritikuoja Maskvai pasidavusius Portugalijos generolus.

Angolon pasiūstas komunistų vadovaujamas karių dalinys. Jis turi sustabdyti Luandoj einančias žudynes.

Šilta, tvanku. Saulė teka 5:24, leidžiasi 8:23.

ZVILGSNIS Į PIETŲ AMERIKĄ

(Tęsinys)

Apysprendžiau, kad aš čia nei vienos dienos nepasiliksiu. Kas per autobusų stotis. Kokios gatvės ir valgyklos... Nenoromis persisi mintis, kad tuos žmones kas nors turi išmokyti gyventi, kad būtų verti civilizuotų žmonių vardo. Kas gi norės pas paslaukinius svečiuotis?

Vėl į krantinę ir atgal. Vėl žmonių būriai, tik dabar jau kur kas geriau, nes nebėra tos kamsaties. Perplaukia laivas ir vėl mus pasitinka ginkluota kontrolė. Kareiviai rikiuoja į eiles ir matau, kad moteriškos baiminasi. Tik kareiviui nusišukus, ji sviedžia kokį tai mažą ryšulėlį per mūrinę sieną ir vėl stovi lyg niekur nieko. Kiek pabuvus, gavu į panašią progą, kita taip pat pasielgia. A, supratau, kad kontrabanda čia bujoja. Ko

neteko patirti. Negi klausai, ką ten ji numetė už aukštos mūro sienos?

Pasų kontrolė nemandagi. Kabinėjasi, kur aš taip važinėjas iš Argentinos į Čilę, vėl į Argentina ir t. t. Aiškiau, kad esu turistai ir važinėju. Vokietė vertėja, o mano kontrolierius piktas, kodėl aš nekaltu ispaniškai. Išvertė mano lagaminus, prišnekėjo visokių nesąmonių ir pagaliau viskas gerai baigosi.

Taip viskas automatiškai, nelaukai ir netikėtai. Tik nuo uosto į autobusų stotį atvyksti ir tiesiai į autobusą, kuris vyksta į garsųjį Iguasų krioklį. Į kurį plaukia iš visų kraštų turistai, nes jis yra tarpe Brazilijos ir Argentinos, o be to, turi net 80 metrų kritimą ir 3700 metrų briaunos ilgį. Krioklys laikomas vienu iš gražiausių pasaulyje. Gal už

Vaizdas nuo Gedimino kalno

tai aš tą vietą ir į savo kelionės maršrutą įtraukiau.

Laimai ar nelaimai, pakliuvau į kolektyvą, kuris sustoja ten, kur kelveis pakelia pirštą. Užtai galima bus daug pamatyti. Bet kiek daug prisigrūda keleivių stacių su mažiavaisiais vaikais, taip, kad vieni išlipa, kiti pavaziavus ir vėl prisipildo tiek, kiek tik gali tilpti. Kai atėjo naktis, net klaiku kai tie kažkur laukuose, tamsoje su mažais vaikais išlipa ir kiek galima matyti, nueina pėsti. Kiek kelio jie taip eis sunku pasakyti? Pravažiavom baisiai atrodančių kaimelių gražesnių su mokyklomis miestelių, laukų pribrendusiais javais ir besiganančių didelių kaimenių. Susitikome visokių vežimų, kuriuos traukia arkliai, asilukai ir kartais patys žmonės.

Ivaziavome į miškus. Ir taip pasiekėm paskirtį, kur rado dome tampe didelių miško medžių iškūrusį miestelį. Toli gražu, dar daug neapgyventos vietos, ir gatvės dar neesfaltuotos, bet jau didelė pradžia padaryta. Buvo 11 val. vakaro, kai pasiekiau viešbutį, viena iš geriausių, su baseinu ir vėsintuvais. Brangus tas Iguasų vardo viešbutis. Bet už tai oras ir pušys lenkia šakas čia pat prie lango.

Žemai salėje vyksta šokiai. Toks triukšmas, kad miegoti negalima. Už tai ryte kėliausi pavargęs ir nervuotas. Be to, dar visą naktį lijo ir griaudė.

Didelė salė, bet pusręžiams veik tuščia. Kurgi turistai? Valgau vienas ir girdžiu kaip kraunamas autobusas. Pasirodo, kad veik visą viešbutį buvo užėmusi viena ekskursija, kuri ir išvyksta ką tik dabar. Visi pietiečiai.

Išeinu apsidairyti ir įklimpu tu gatvės pusrė. Dar ir koks purvas? Nagi molis. Taip aplipo mano batai, kad kojų nebegalima nei pakelti. Bandau nudaužyti ir vėl žengti, bet po kelių žingsnių ir vėl tas pats kartojasi. Pasuku atgal į viešbutį, bet nelaimė, bandant persikoti vandens srovė dėjąu visu ūgiu į purvą ir išsitiesiau minkštai lyg patafuose. Susitrenkiau. Vos atsikėles vėl einu. Pasiekiu viešbutį ir nusivalau, kiek tai galima. Batus nuvalau suradęs šakalį, paskui praustuve nuplaunu, kelnes ir markinius padžiau. Manau, kai išdžius, puzvas nubyres.

Po tokio nuotykių ir išgyvenimo nusprendžiu, kitos nakties čia nenakvoti, bet persikelti į Braziliją, manydamas, kad ten bus gristos gatvės ir bus šaligatviai.

Kad soferis neapgautų iš anksto paklausiau, kiek reikia mokėti už nuvežimą į uostą. Man viešbučio tarnautojas, kuris kalba angliškai, pataria turėti iš anksto atskaitytus pinigų ir nei neklusus paduo-

ti. Aš taip ir padarau. Bet soferis nutūdomas, dar ilgai keikė "vokietį", nes jis mane tokiu laikė. Mat nesidaviau apgaunamas.

Čia randu, kad per upę nelaivas kelia, bet keltas. Už neplati. Vanduo melsvas grūžus. Kelte girdžiu kabasi angliškai. Tai iš Australijos dvi poros jaunuolių — hipių. Kai pasiekiau krantinę, teko dar apie 43 laiptus nešti čemodanus į viršų, kur radau pasų kontrolę. Pliaukštelėjo ant pasų antspaudą ir nėsindinkis. Niekas nieko neklause ir nevaiteiravo.

Dairausi ir nežinau, kur dabar keliauti. Klausiu vieną ir kitą praieivį, bet mažes nesupranta. Pagaliau pamatau, kad netoli stovi autobusas. Pakirodo, jis veža į miestelį, kuris irgi tuo pačiu vardu, kaip ir Argentinos pusėje — Iguasų. Veža tai veža, bet vos tik įlipus į autobusą, persigandau radęs pripiltas pilnas grindis piūvenų. Tos piūvenas geltono purvo. Vadinas ir ten rasiu negrįstas gatves ir gal nebus šaligatvių, bet jau to geltono purvo, tai jau tikrai nepritraks ir galėsiu bristi.

Barška isklers autobusas kai kur sustodamas, kur lipa ar išlipa keleiviai. Dairausi į pravažiuojamius namus, laukus ir visą aplinką visiškai viskam abejingas. Kai kas gal pateisintų, kad toks gyvenimo būdas, bet aš ne. Taip gyvenimui tarytum jie nežinotų, nematytų, kaip "sviete" žmonės gyvena. Lyg tie žmonės būtų laukiniai, kurie netrokštų nieko, kas gražu, tvarkinga ir švaru? Aš žinau viena — pietiečiai tinginiai ir apsilėdę.

Ivaziuojame į miestelį, kur tikrai tik centrinė gatvė esfaltuota, kitos visos dumblas ir molis. Iš šoninių gatvių aišku, molį atveža sunkvežimiai ratalai, ir to esfalto lyg nebūta. Eina žmonės basai, brenda purvą apsiavę ir iki kelių purvinomis kelnėmis.

Autobusas sustoja ir aš išlipu. Prie vieno medelio sustatav lagaminus ir dairausi. Kur dabar, kai visur toks purvas. Matau gi kitą gatvės pusrė kelionių agentūra. Nešuoši lagaminus ir klausiu, kaip man iš čia ištrukti, kad negačiau vėl to antro molinio "kriokšto" ir pasiekti Sao Paulo. Agentas žino, nors gal mano kalbos nesupranta, kad čia jau biznis. Jis tuojau paskambina, manau į aerodromą ir išrašo man bilietą dar šį vakarą iš čia išvykti. Džiauguosi, nes galėjo būti dar blogiau.

(Bus daugiau)

JEI "NAUJIENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RAŠO EKRA TIESA — SKLEIDŽIA SVIESA

KRETUONO EZERAS

Aplink — paukščiai. Jų pilna visur: ore, žemėje ir vandenyje. Pakeli galvą ir nenoromis susigūži nuo tiesiai į tave piktuojancio rudagalvio kiro. Kirams į pagalbą ateina žuvėdros, gričiuukai, tulikai... Ši ataka priverčia bėgti kiekvieną įsibrovėlį. Tačiau... vargu ar pavyks pasprukti. Vos žengti žingsnį, ir iš po kojų pakyla antis. Atsargiai dairaisi, kur čia jos lizdas, ir atsoki, vos neužmynęs margasvalgių gričiuoko kiaušinių. Greta per keli rudagalviai kirai, netoliese susuktas raudonkojis tuliko lizdas. Aplinkui vis lizdai ir lizdai...

Taip yra netoli Ignalinos, Kretuono ežero. Čia, didelėje smėlėje saloje, įsikūrę vandens ir balų paukščiai. Ir dau-

giausia lokių rūšių, kurie Lietuvoje beveik niekur taip gausiai nepėri arba ir visai nesidaugina. Čia buveinė yra susiradusi vienintelė Lietuvoje paprastųjų kirų pora, peri juodkrūtis bėgikas... O įvairių ančių: didžiųjų, kuoduotųjų, dryžgalvių kryklių — šeimynas kasmet papildo gausus jaunikių būrys.

Smėlėtuose salos pakraščiuose peri nepaprastai daili mažoji žuvėdra, keliasdešimt upinių žuvėdrų. Tačiau patys gausiausi salos gyventojai yra rudagalviai kirai. Jų čia yra didžiulė tūkstantinė kolonija.

Nepaprastu paukščių gausumu Kretuono ežeras patraukia įvairių specialybių biologus. Daugiau kaip dvidešimt tūkstančių paukščių bendrija studijuoja ornitologai, paukščių ligas tria-

parazitologai, negalija domisi botanikai... 1967 metais, atlikus saloje paukščių apskaitą, čia rasta apie 1200 porų paukščių. 1200 lizdų — 19 ha plote! Vargu ar bet kuris kitas Lietuvos ežeras gali pasididžiuoti tokiu turtais!

KAITYK PETS IR PARAGINK KITAS KAITYTI NAUJIENAS

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS
JUOZO LIŪDŽIAUS RAŠTAI
Straipsniai, atsiminimai. 246 puslapiai, kaina \$3.00.
PETRONĖLĖS LIŪDŽIUVIENĖS
ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIŪDŽIŲ
88 puslapiai. Kaina \$1.00.
Abi knygas galima gauti "Naujienose" arba pasiuntus pinigų šio adresu:
"NAUJIENOS", 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Prof. Vaclovo Biržiškos
SENUJŲ LIETUVIŠKŲ
KNYGŲ ISTORIJA
Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai, Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.
Abi knygas gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA
Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokį knygų spintą ar lentyną.
K. Bielinis, **PENKTIJI METAI**, gražiai įrista, 392 psl. \$6.00
K. Bielinis, **DIENOJANT**, gražiai įrista, 464 psl. \$6.00
Dr. Kazys Grinius, **ATSIMINIMAI IR MINTYS**, II tomas, Gražiai viršeliais, 336 psl. Kaina \$8.00. Minkštai virš. \$5.00
Prof. Vaclovo Biržiška, **SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA**, I dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 226 psl., įrista — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00
Prof. S. Kairys, **LIETUVA BUDO**, gražiai įrista, 416 psl. \$5.50
Kipras Bielinis, **GANA TO JUNGO**, 492 psl., minkštai viršeliais. \$5.00
Juozas Liūdžius, **RAŠTAI**, 250 psl. \$3.00
P. Liūdžiuvienė, **ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIŪDŽIŲ**, 88 psl. \$1.00
Janina Narūnė, **TRYS IR VIENA**, jaunystės atsiminimai, 170 psl. \$3.00
M. Gudelis, **POVILAS MILERIS**, biografijos bruožai 232 puslapiai \$3.00
Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.
NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA
Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.
Juozas Kapočinskas, **SIAUBINGOS DIENOS**. Atsiminimai apie Ispanijos karo metu, 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.
Juozas Kapočinskas, **IŠEIVIO DALIA**. Atsiminimai. Išėivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsinys. Tai yra Amerikoje besikuriantio ir patvariai išsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.
ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 85 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.
D. Kuraitis, **MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ**. Kelionės į Lietuvą išpūdziai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.
D. Kuraitis, **KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS**. Autoriaus pastabumą neapgauna turistai ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos perasytos lengvu, gražiu stiliumi.
Vincas Zemaitis, **LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI**. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.
Vincas Zemaitis, **LIUBLINO UNIŲS SUKAKTIES PARASTĖJĖ**. 84 psl. Kaina \$1.50.
Šie ir kiti leidiniai yra gaunami
NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608
atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštą ir pridėnant čekį ar piniginę perlaida.

The case of the disappearing paycheck and what to do about it.

Some people learn the hard way. Paychecks disappear fast. Day-to-day living expenses eat up a lot. And maybe part goes in the savings account for this year's vacation or another immediate goal. A good chunk of that money seems to disappear by itself. So it's no wonder that when it comes to long-term goals, or when an emergency comes up, there simply aren't funds to meet the need. Unless there was a nest egg building up all that time. A good way to build that nest egg is with U.S. Savings Bonds. The easy way to buy them is to sign up for the Payroll Savings Plan where you work. An amount you specify will be set aside from your paycheck and used to buy Bonds.

And while you're going through grocery bills, car repairs, vacation weekends, kids' toys and nights out on the town, you'll know you're saving money too. That's good to know.

Take stock in America.
Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

E. JASICNAS

EDVARDO PETKAUS PRISIMINIMAI APIE DARIU IR GIRENA

Edvardas Petkus, Dariu ir Girėnai rengiantis skristi per Atlantą, buvo tik 17 metų jaunuolis. Abu lakūnus jis asmeniškai pažinojo, ir kur tik galėdamas, stengėsi jiems visokeriopai padėti. Šie jo prisiminimai buvo įrekoruoti magnetinė juostelėn 1968 m. birželio 16 dieną. E. J.

(Tęsinys)

ISSKRIDIMAS IR ZUVIMAS

Darius su Girėnu iš New Yorko pakilo tą pačią dieną, kaip ir Willy Post, nes buvo pagerėjusios oro sąlygos. Skridimui paruoštoje Lituanicoje Darius neturėjo visų tų instrumentų, kuriuos būtų norėjęs turėti, nes neužteko lėšų. Bet dėl to jis nesiskundė. Kadangi Darius buvo geras ir patyręs lakūnas, jam daug navigacinių įrengimų ir nereikėjo, ką įrodo labai tiksliai nuskrįstas Lituanicos kelias.

Lietuvoje lakūnų laukė Darius sesuo, Girėno brolis ir kiti giminiai. Po įvykusios tragedijos, žinios Amerikos lietuvių laikraščiuose buvo labai liūdnos. Jie rašė apie skridimo nepasisekimą, galimas nelaimės priežastis ir t. t. Liudėjo ne tik Čikagos, bet ir visos Amerikos lietuviai. Aš pats asmeniškai negalėjau įtikėti, kad tokie geri lakūnai būtų galėję žūti. Ypačingai gražiai žuvusius lakūnus pagerbė ir paminėjo komp. V. Nagaičio vadovaujamas Margučio radijas.

Visiems lietuviams buvo labai liūdna, kad tie du taurūs

lietuviai, taip labai įvertinę savo tautą ir norėję jos vardą išskelti pasaulio akyse, turėjo taip tragiškai žūti. Man atrodo, kad vokiečiai, gal iš pavydo, užkirto lietuviams lakūnams kelią į tikslą.

Kai žmonės pradėjo svarstyti žuvimo priežastis, tuometinis mūsų konsulas Kalvaitis nenorėjo, kad lietuviai kalbėtų apie galimą Darius ir Girėno pašovimą. Žinoma, tada Vokietijos valdžia buvo paėmęs Hitleris, ir mūsų maža lietuvių tauta nieko negalėjo sakyti, ar prašyti pasaulio, kad įvykį iširtų. Lituanica lėktuvas buvo tvarkoje, tik nebuvo tvarkoje tuometinė Vokietijos valdžia, dėl to jie ir galėjo žūti.

Vienas amerikiečių laikraštis, pirmame puslapyje pranešimas apie lakūnų mirtį, antrašėte paskelbė: Chicago Outlaws die in Crash". Tas žodis "outlaws" jiems buvo pridėtas dėl to, kad jie pakilo nepranešę, kad skris į Lietuvą. Radiogramų toms tautoms, per kurias numatė numatė skristi jie nepasiuntė, nes belaukiant palankesnio oro, buvo išsibaigę jų lėšos. Prieš pakildami skri-

dimui į Lietuvą, aerodromo vadovybei jie pranešė, kad kilsią tik lėktuvo išbandymo tikslu.

Lituanicos tragedijos Soldino miške fotografija, kurią aš mačiau, ir kiek suprantu apie aviaciją, rodo, kad smūgio į medžius lėktuvo variklis veikė pilnu galingumu. Smūgio metu, Darius kūnas buvo iš lėktuvo išmestas, o Girėno kūnas, matomai, tebebuvo lėktuvo lauko viduje. Gimincs, kurie tuo metu buvo Lietuvoje ir turėjo progos pamatyti atvežtus lakūnų kūnus, man vėliau pasakojo, kad jie nieko daugiau negalėjo matyti: lakūnų kūnai buvę apraišioti.

STATOME PAMINKLĄ

Kai mes Čikagos lietuvių statome Dariui ir Girėnui paminklą Marquette parke, labai nuširdžiai dirbo visos lietuvių organizacijos, o ypačingai am. lietuviai — legionieriai. Lėšų telkimo tikslu buvo rengiamos aviacijos šventės, piknikai, ir t. t. Am. lietuvių legijono vardas, lakūnų pagerbimui buvo pakeistas į Darius ir Girėno vardą.

Dariui ir Girėnui paminklą suprojektavo arch. Koncevicius, turėjęs savo įstaigą S. Albany gatvėje. Nuvykęs į jo įstaigą, išėjau paminklo planų kopijas, kurias neseniai padovanojau Balzeko muziejui

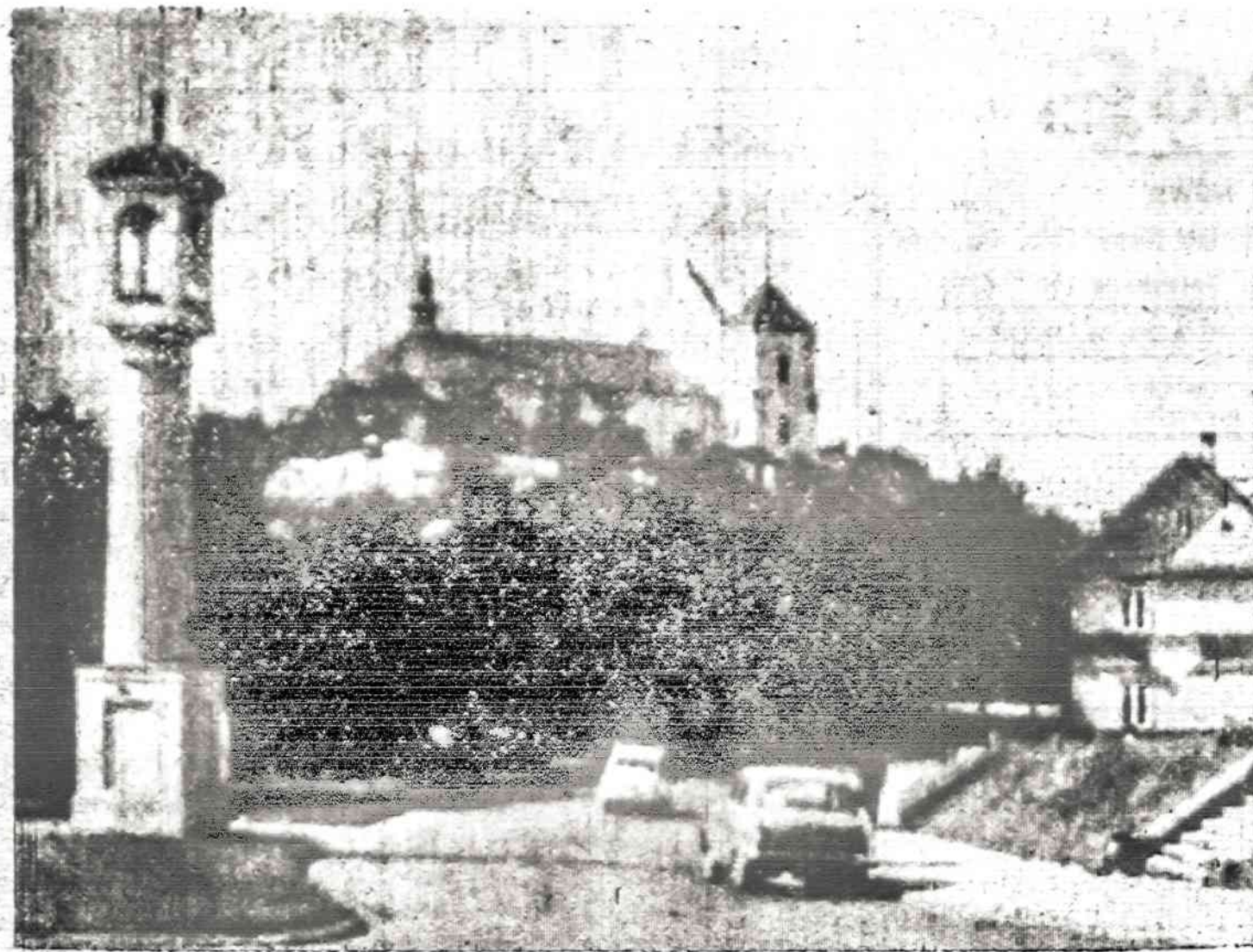
Paminklas buvo atidengtas 1935 m. liepos 28 d. Dalyvavo labai daug žmonių, beveik visi Čikagos lietuviai. Atvyko ir miesto bei valdžios atstovai. Virš paminklo praskrido trys lietuvių vairuojami lėktuvai, kurie išmetė gėles. Prie šio paminklo kasmet yra rengiami lakūnų minėjimai.

Kuriam laikui po Darius ir Girėno žuvimo praėjus, aš nuvykau į Bridgeporto apylinkę aplankyti Darius motiną. Pas ją rūšyje dar buvo užsilikę Darius trys senoviški OX-5 tipo av. varikliai ir du dideli mediniai propeleriai. Ji man visa tai už mažą atlyginimą perleido. OX-5 variklius mes vėliau įmontavome į kitus lėktuvus, o propelerius dar tebe-turiu.

Man yra labai malonu, kad Darius ir Girėno gyvybės neuėję niekais. Tiek senieji, tiek ir naujieji ateiviai vis dar įvertina lakūnų patriotinį žygį ir juos prisimena. Tai rodo, kad dideli žmonės ir po mirties nemiršta: kūni mirus, jie ir toliau gyvena savo darbuose ir atsiekimuose.

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

Trakų miestelio centras.

ELTOS INFORMACIJOS

VLIKO LAISKAS EUROPOS VALSTYBĖMS

Rušium su tuo, kad Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencija eina prie galo, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas savo antrajį memorandumą laisvosios Europos ir Šiaurės Amerikos vyriausybų galvoms išsiuntinėjo birželio 30 d. Pirmasis — didysis — memorandumas buvo įteiktas 1972 m. lapkričio mėnesį. JAV Prezidentas Gerald A. Ford birželio 27 d. paskelbė 1975 metų "Pavergtųjų Europos Tautų Savaitę", kuri prasidėjo liepos 13 d.

ITALAI MINI PAVERGTĄ LIETUVĄ

Romoje pasirodė naujas katalikų kovos laikraštis "Azione Civica". Pirmame numeryje daug vietos yra paskirta Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikai. Įdėtos Kryžių Kalno ir kt. nuotraukos. Medžiaga paimta iš prel. V. Mincevičiaus redaguojamo italų kalba biuletinio "Elta-Press".

KOSULAS IR CLARITY NIEKUS ŠNEKA

Š. m. gegužės mėn. 18 d. "New York Times" dienraštyje pasirodė straipsnis, pavadintas "U. S. Eases Policy on Baltic States". Korespondentas James F. Clarity, rašydamas iš Leningrado, praneša, jog Jungtinių Amerikos Valstybių tvirtas nusistatymas prieš Pabaltijo kraštų inkorporavimą į Sovietų Sąjungą pamažu minkštėja.

Korespondentas Clarity turėjęs pasikalbėjimą su JAV generaliniu konsulu Leningrade Joseph W. Neuber, kuris pripažinęs, jog jis dabar yra neoficialus JAV ambasadorius Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Anot Neuber, JAV konsulas Leningrade, o ne JAV ambasada Maskvoje, siunčia raportus, liečiančius Pabaltijį, valstybės departamentui Vašingtone.

Toliau, Clarity rašo, kad sovietai nedaro didelio spaudimo JAV pripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporaciją. Jis mato, jog laisvųjų Pabaltijo kraštų diplomatai Vašingtone ir kiti emigrantų vadai sensta, ir tikisi, kad kai jie išmirs, bus lengviau Pabaltijo kraštų paver-gimo pripažinimą iš JAV gauti. Clarity pastebi, JAV pabaltiečių susirūpinimą šiuo klausimu ir paminėjęs kongresmano Derwinski rolę, kaip Pabaltijo valstybių gynėjų.

SKRENDA IS VILNAUS Į TAŠKENTĄ

Plečiamas lėktuvais susisiekimas iš Vilniaus. Birželio 3 d. kapitono Jono Kulitos vairuojamas lėktuvas TU-134 pirmą kartą išskrido į Taškentą — apie 4000 kilometrų nuotolio. Jis lekia per Charkovą, Mineralnyje Vody ir Ašchabadą. Komjaunimo Tiesa (1975. VI. 4) rašo,

veikėjas Julius Klimas su savo sūnais Jono dukra buvo atvykęs iš Wisconsin ir teko su senu pažįstamu veikėju draugiškai pasikalbėti. Klimas susitiko netik su joniškietiais, bet ir su kitų klubų veikėjais senais pažįstamais.

Piknikai dėl patogumo pradėti rengti miesto salėse ir soduose. Neseniai Naujienų piknikas įvyko Brighton Parko apylinkėje Polonia Grove, kur daug buvo senų ir jaunų naujieniečių ir kitų žmonių pažįstamų susirinkę. Joniškietiškas klubas savo klubo pirmininkės Julijos Sačauskienės sumanymą įvykdė irgi mieste gražioje Vycių salėje ir sode, kur atsilankė piknikautojai smagiai praleido laiką.

Prie Valiūno muzikos šoko net grindys virpėjo. Apsėdę sode ir svetainėje stalus visi puikiai nusiteikę vaišinosi skaniais joniškietiškiems pagamintiems valgiais ir gėrimais. Pavakarejė buvo laimės šaltinėlis, kurį puikiai pravedė darbšti komisija.

Joniškietiškas klubo pirm. Sačauskienė gražiai pasveikino susirinkusius. Šauniai praėjo joniškietiškas piknikas.

Joniškietis

IS JONISKIEČIŲ KLUBO PIKNIKO

Joniškietiškas Labdarybės ir kultūros klubo piknikas praėjusį sekmadienį įvyko Vycių svetainėje ir gražiame kieme. Svečių atsilankė daug. Geras klubo

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SODYBŲ PIEVELES

Nieko nėra gražesnio apie namus, kaip gražiai žaliuojanti pievelė. Kiekvienas lietuvis didžiuojasi savo pievele. Amerikoje ne visur galima gražias sodybų pieveles išauginti. Reikia patyrimo. Dabar yra išėjusi nedidelė 40 puslapių agronomo A. Šestoko knygelė, kuri vadinasi

SODYBŲ PIEVELES

Knygelėje surašyta viskas, kad liečia pieveles. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę tręšti ir prižiūrėti. Naujienos šią knygelę pardavinėja. Užvažiavusieji gali knygelę išgauti už \$1.25. Jei nu kas toliau gyvena arba nenori užvažiuoti, tai gali atsiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderi, o mes knygelę jam pasiųsim. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lašynui išskleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkalio medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamau žiedais ir gamtos vaizdų ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svajojama, juokiamis ir verčia poetai, pajėgiami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis. Valiūnienė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.-
2. Jurgis Baltrušaitis. ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Klaidinio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butkus Jonas. EILĖRAŠČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas. LYDEJAU VIEŠNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 168 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgailionis, GLADI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolius Kalrys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 88 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJU ROŽIŲ ŠVENTĖ. Eiliuoti pasakojimai apie šventintą lietuviškas senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilėlis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukla, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stevas Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 187 psl. \$3.00.
11. Stevas Santvaras, AUKOS TAURĖ. 5-ji lyrikos knyga, 132 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūrinių, 82 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IS SMĖLIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyrullis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BOK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienos raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginį orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

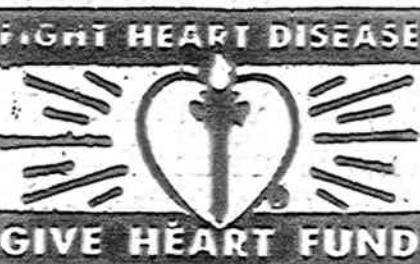
Persiųntumui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

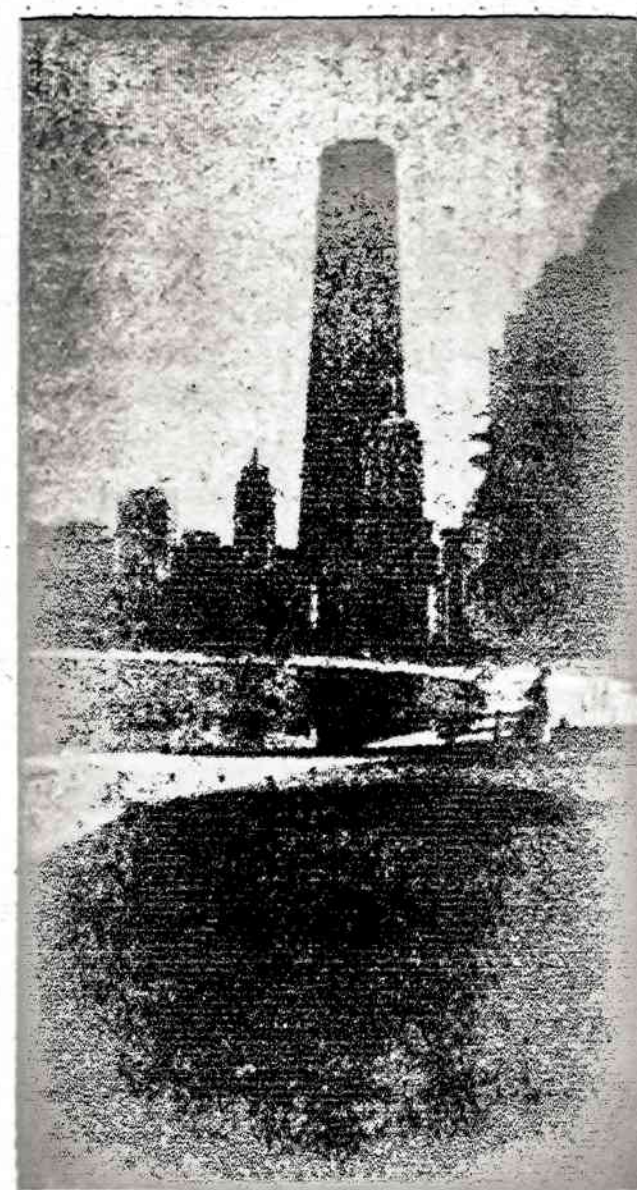
Knyga galima gauti Naujienose arba pasūnčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos plotuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone MA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemėsčiuose:	
metams \$30.00	trims mėnesiams \$16.00
pusei metų \$8.50	vienam mėnesiui \$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams \$28.00	trims mėnesiams \$14.00
pusei metų \$7.00	vienam mėnesiui \$2.33
NAUJINIŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Solženicynas su senatoriais

Mūsų rašytojo Aleksandro Solženicyno Washingtono ir New Yorke pasakytos kalbos padarė didesnę įtaką Amerikos politikų tarpe, negu bet kas būtų tikėjęs. Amerikos Darbo Federacijos prezidentas George Meaney labai patenkintas Nobelio premijos laimėtojo pakvietimu ir jo pareikštomis mintimis.

Kai Solženicynas skaitė savo pirmą pranešimą Washingtono, tai prezidentas Fordas buvo užimtas ir negalėjo rasti laiko priimti iš Sovietų Sąjungos išsiųstą rašytoją. Prezidentas buvo iš anksto pasizadėjęs susitikti su kitais žmonėmis, todėl Solženicyno jis nepriėmė. Bet vėliau paaiškėjo, kad jis buvo pradžioje būti kartu su savo dukterimi, josios draugijų suruoštame pobūvyje. Be to, prezidentas gavęs didoką pluoštą laišku, kritikuojančių prezidento elgesį.

Dabar pasirodė, kad prezidentas jau rado laisvesnio laiko ir jis sutiktų priimti Brežnevo išvytą rašytoją, "jeigu jis dar pageidautų". Vakar Solženicynas buvo Washingtono ir gana ilgai kalbėjosi su kai kuriais senatoriais. Paaiškėjo, kad ir Solženicynas, susipažinęs su Amerika, josios institucijomis, organizacijomis ir įstatymais, pakeitė savo nuomonę apie Ameriką. Jis priėjo įsitikinimo, kad Amerika yra daug galingesnė, negu jis pradžioje galvojo. Jam patinka spaudos ir sąžinės laisvė Amerikoje. Jokiam kitame krašte jis nematė tokio respekto vieno žmogaus kitam, niekur jis nepastebėjo tokios didelės spaudos ir sąžinės laisvės. Niekur kitos visuomeninio gyvenimo problemos nėra taip nuodugnai diskutuojamos, kaip tai daroma Amerikoje.

Šiandien kiekvienam aišku, kad kai kuriems administracijos atstovams nepatiko Solženicyno įspėjimai apie JAV vyriausybės vedamą detentės politiką. Solženicynas yra įsitikinęs, kad detentės politika yra naudinga tiktai Sovietų Sąjungai. Net ir šiandien, kada erdvėje planuoja susitikti dvejų galingų valstybių erdvėlaiviai, susitikimas yra daug naudingesnis rusų valdžiai, negu Amerikai. Sovietų Sąjungos inžinieriai turės progos patirti daugiau žinių apie skiejamą erdvėje ir apie principus erdvėlaiviams statyti. Be to, sovietų propagandos agentūros panaudos skriejamą savo propagandą. Sovietų propagandos agentūros nieko nepasakos apie "Sojuzo"

Iš Lietuvos Spaudos Klubo veiklos (2)

AIŠKINIMAS ALTO IR BENDRUOMENĖS NESUTARIMŲ

P. STRAVINSKAS

I. ĮVADINĖS PASTABOS

Jau antra dešimtis metų tęsiasi ALTO ir JAV LB nesutari- mai dėl vad. darbų pasidali- nimo. ALTO jau nuo 1940 metų metų dirba Lietuvos laisvinimo darbą, atstovaudamas ir Ameri- kos lietuvių JAV centrinėse įs- taigose (Washingtono) laisvini- mo klausimais. Steigiant JAV LB, ALTO su- jos steigėjais susitarė, kad LB Amerikoje dirbs tik mūsų kul- tūrinį ir lietuviybės išlaikymo darbą, netrukdydama ALTO ir

toliau reikšties laisvinimo veiks- la, kuria jis reikšėsi iki tol. Nežiūrint tai, JAV LB valdy- ba įsibrovė į ALTO darbo sritį, imdamosi net atstovauti jau ALTO atstovaujamiems lietu- viams Washingtono, JAV cen- trinėse įstaigose.

Ir taip dabar susidarė kurio- zinė padėtis: tiems patiems lie- tuviams, tose pačiose įstaigose, tais pačiais klausimais atstovau- ja dvi organizacijos, dargi vie- na antrą neigiančios, viena ant- ūrinį ir lietuviybės išlaikymo darbą, netrukdydama ALTO ir

silpnąsias puses, bet bandys įtikinti žmones, kad Sovietų Sąjunga yra lygi galingiausiai Amerikai.

Valstybės sekretorius Henry Kissingeris buvo kvies- tas pasiklausti Washingtono ruoštos Solženicyno kal- bos. Jam buvo žinomos Solženicyno tezės, todėl jis nen- rėjo į paskaitą eiti. Be to, jis buvo išvažiavęs iš Wa- shingtono. Krašto apsaugos sekretorius Shlesingeris pa- skaitos klausėsi, bet jis nepritarė rusų rašytojo dėsto- mams mintims. Šiandien sekretorius Kissingeris ir vėl kelia tą patį klausimą: jeigu kas atomo amžiuje ži- no geresnę negu sambūvio politiką, tai prašomas ją išdėstyti.

Detentės yra labai daug kritikų, bet niekas iki šio- meto nepasiūlė kitos išeities. Kitais laikais buvo galima nekreipti jokio dėmesio į Sovietų Sąjungą, bet šiandien, atomo amžiuje, kada gali būti sunaikinta visa civiliza- cija, sambūvio politika yra vienintelė.

Šias savo mintis sekretorius Kissingeris išdėstė Mi- neapolio mieste suruoštoje paskaitoje, jas jis vakar pa- kartojė Washingtono. Sekretorius Kissingeris žino, kad Sovietų Sąjungoje negerbiamos pagrindinės žmogaus teis- sės, bet kaip reikalus pakeisti, yra dideli nuomonių skir- tumai. Šiandien, kada dvi galingos valstybės turi strate- ginius atomo ginklus ir bet kuri pusė gali išnaikinti civili- zaciją, tai sambūvio politika yra būtina. Ar pageidauja- ma tarptautinė įtampa? — klausia Kissingeris.

Sekretorius Kissingeris gerai pažino nacių Vokie- tiją, jis privalo būti gerai informuotas ir apie Sovietų Sąjungos valdovų užsimojimus sunaikinti laisvąjį pasaulį. Jis, veddamas sambūvio politiką, buvo apgautas Viet- name. Jis priėmė Nobelio taikos premiją, o taikėsi Azijo- je nėra. Ten viešpatauja kapų taika ir tyła. Reikia ma- nyti, kad jis panašų klaidų daugiau nebedarys. Reikia laukti, kad ir prezidentas Fordas imsis priemonių apgau- lei ir sovietų imperijos ekspansijai sustabdyti. Helsinky- je Brežnevas privalės viešai pasizadėti duoti daugiau ir tikslesnių informacijų sovietų karo jėgų pavergtomis tau- tomis. Tai gali būti dar vienas tuščiaviduris sovietų val- džios pažadas, bet jis gali būti tas kupstas, kuris gali ap- aversti vežimą ir išversti vežikus. Sovietų valdžia nenorė- jo tokių pažadų duoti, jai buvo priminta, kad nebūtis sūti- gumo kol tie pažadai nebūs pildomi. Jeigu Maskva nepil- dys vieno paragrafo Helsinkio sutarties — ta sutartis ne- turės galios.

Tuo mes, Amerikos lietuviai, kompromituojamės amerikiečių akys, ir tas dvigubas mūsų at- stovavimas JAV centrinėse įs- taigose gali baigtis tų įstaigų užsi- darymu abiemis besiginčijan- čioms ir viena antrą neigian- čioms šalims. Geriausia atveju Washingtonas gali joms pasa- kyti: kol neišsiaiškinsite ir ne- susitarsite, kuri iš jūsų yra tik- ra JAV lietuvių atstovybė, pra- šom mūsų įstaigų durų nevar- styti — mes jūsų nepažįstame... Tai būtų labai liūdnas šito ku- riozo galas.

Ir kas dėl to būtų kaltas?

Būtų kalta ta ginčo šalis, ku- ri tas Washingtono įstaigų du- ris varsto be teisėto pagrindo, neturėdama tam reikiamų įga- liojimų.

Pagaliau ir dabar tas dvigu- bas JAV lietuvių atstovavimas Washingtono įstaigose sumaži- na mūsų įtaką JAV valdžiai, siekiant Lietuvai laisvės.

Kas daryti?

Reikia, pagaliau, tą JAV lie- tuvių atstovavimo JAV valdžios įstaigose klausimą spręsti iš es- mės, ir tą daryti reikia tuojau pat, kad viešojo opinija pri- verstų kaltąją šalį iš Washing- tono su savo tariamais "įgalioji- miais" pasitraukti; kad Ameri- kos lietuviai ten būtų atstovau- jami tik vienos mūsų organi- zacijos — ALTO ar JAV LB valdybos, jei ji turi tokius įga- liojimus.

Šiuo tikslu ir Lietuvos Spau- dos Klubas savo 1975. VI. 17 d. susirinkime ("Chicagoje", Mar- quette Park, "Gintaro" svetai- nėje) aiškinoši šį klausimą iš esmės.

Dr. Vladas Šimaitis padarė šiuo klausimu pranešimą, kur- is buvo visų susirinkusiųjų klubi- no narių gyvai diskutuojamas, ir buvo tuo klausimu susirinki- mo priimta tam tikra rezolu- cija.

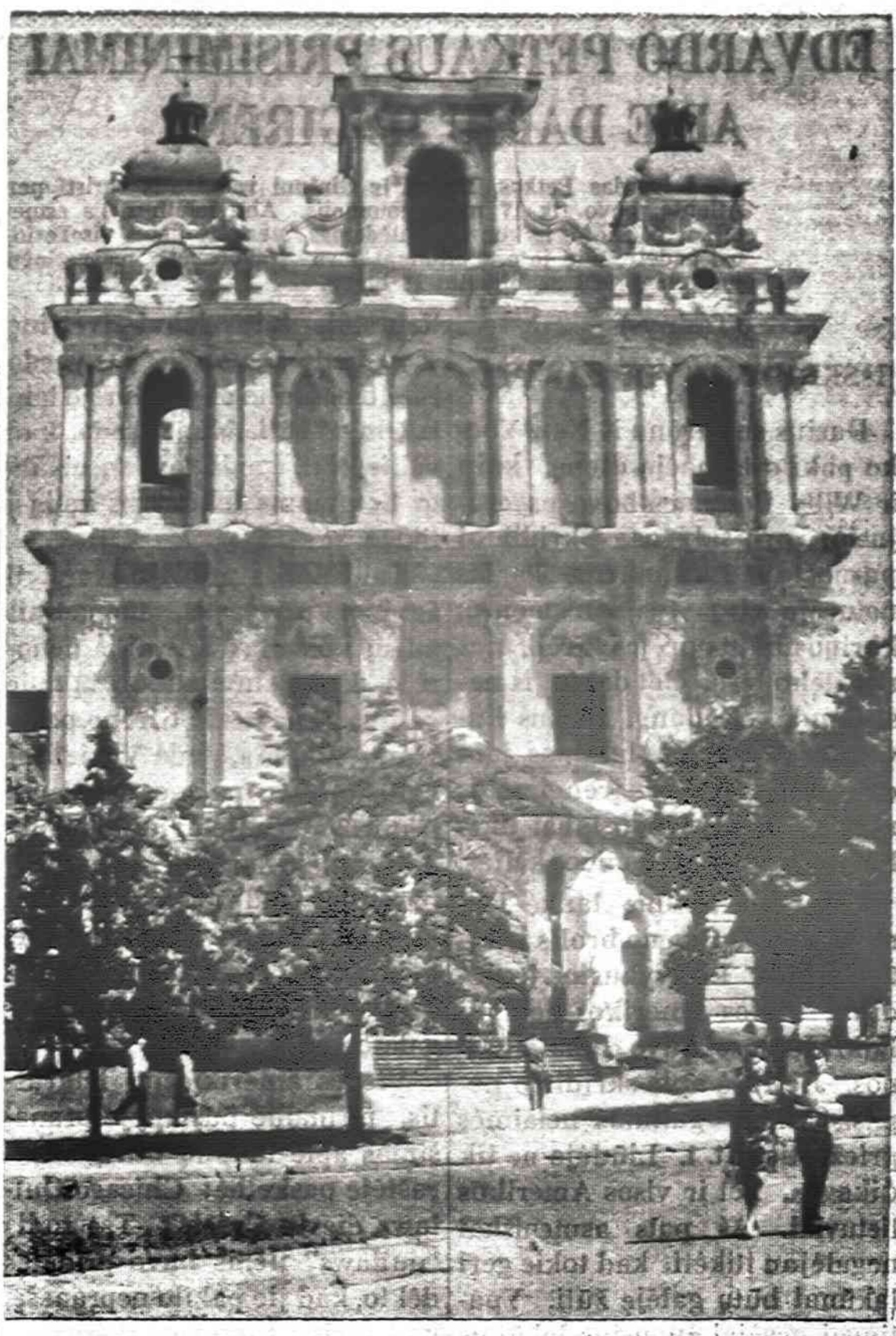
Dabar čia pateiksiu pagrindi- nes to pranešimo mintis.

II. ALTO, BALFO IR JAV LB ĮSISTĖIGIMAS IR VEIKMENS UŽSIBRĖŽIMAS

1) Savo pranešimo pradžioje Dr. Vl. Šimaitis padarė Ameri- kos lietuvių trijų pagrindinių bendrinių organizacijų — tai ALTO, BALFO ir JAV LB įsisi- teigimo ir veikmens užsibrėži- mo apžvalgą. Štai ji:

a) Lietuva pirmą kartą oku- pavus Sovietams (1940), įsistei- gęs ALTO Lietuvos laisvinimo darbui. Jis atstovavęs ir visus Amerikos lietuvių centrinėse JAV valdžios įstaigose.

b) Po antrosios Sovietų oku- pacijos (1944) atsiradus už Lie- tuvių ribų daug mūsų politinių

Šv. Kazimiero baroko stiliaus bažnyčia Vilniuje

pagėbių ir po II-jo Pas. karo esant reikalui jiems gelbėti, tam jų gelbėjimui, ypač gi šal- pos reikalui įsisteigė BALFas.

Abi tos organizacijos — Altas ir Balfas — buvo senų Ameri- kos lietuvių įsteigtos, — ir jos gražiai viena su kita sutarė. Ne- buvo tarp jų jokio ginčo dėl jų pasidalinimo darbais.

c) Atvykus į Ameriką kiek didesniai naujų ateivių (tų poli- tinių pagėbių, vad. tremtinių) skaičių, pradėta čia orga- nizuoti ir JAV lietuvių Bendruo- menės (LB). Jai suorganizuoti buvo sudarytas vad. LOKas (Laikinasis Organizacinis Komitetas), pirmininkaujamas prel. J. Balkūno.

2) Pradėjus organizuoti JAV LB, seniesiems Amerikos lietu- viams (atsikvietusiems jų vad. "dipukus" į šį kraštą), kilo įta- rimas, kad jie ta savo naują organizaciją — JAV LB — gali užgožti esamas Amerikos lietu- vių organizacijas, ypač gi įsi- brauti ir veikmens užsibrėži- mo apžvalgą. Štai ji:

a) Lietuvos pirmą kartą oku- pavus Sovietams (1940), įsistei- gęs ALTO Lietuvos laisvinimo darbui. Jis atstovavęs ir visus Amerikos lietuvių centrinėse JAV valdžios įstaigose.

b) Po antrosios Sovietų oku- pacijos (1944) atsiradus už Lie- tuvių ribų daug mūsų politinių

tinį Lietuvos laisvinimo darbą palikdama dirbti ir toliau Altui, kaip jis jį dirbo iki tol. Tą ga- rantavo ir Vilkas, PLB idėjos su- mantanto ir jos vykdytojas. Tam įrodyti Dr. Vl. Šimaitis pa- teikė apšiai Alto archyvė rastų duomenis.

Jis pачitavo eiles JAV LB steigėjų — organizatorių, VLIKO atstovų, taipgi ir Alto vadovau- jantiųjų asmenų pasakytų viešų kalbų ištraukas, iš kurių aiškiai matyti, kad JAV LB buvo stei- giama tik lietuvių kultūros ir lietuviybės išlaikymo darbui, kad, pagal jos steigėjų — orga- nizatorių susitarimą su ALTO, ji neturėjo imtis politinio Lietuvos laisvinimo darbo, ypač gi Alto vykdomo lygiagretaus Ameri- kos lietuvių atstovavimo (laisvi- nimo klausimais) JAV cen- trinės valdžios įstaigose, kurio da- bar ėmėsi JAV LB valdyba, už- lindusi ALTO už akių ir pa- stumdama jį iš šalį.

Tas Dr. Vl. Šimaitis pateikė veiks- nių viešų kalbų ištraukas, bent jų dalį, pateiksiu ir aš čia šio laikraščio skaitytojų dėme- siui.

(Bus daugiau)

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINĖ
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

Prof. Dr. agr. Jurgis Kriščiūnas

MONOGRAFIJA

Redagavo Juozas Audėnas

33

Be grynai selekcinio darbo, DSS tyrinėjo ir auga- lių biologines savybes bei jų tinkamumą krašto sąly- goms. Darė žeminių rugių stebėjimus: krūmijomosi iš rudens ir kitėjimus pavasarį. Tyrė pašarinių žolių žydėjimą, linų sėjos laiką. Be to, darė mėlynziedės liucernos, sojos, pietų kaņapių ir pluoštinio galemo (Abutilon avicennae Gaertn.) aklimatizacijos tyrimus. Selekcijos stoties vykdomeis darbams išsiplė- tūs, selekciniai darbai suskirstyti skyriais. Skyriams vadovavo — specialistai skyrių vedėjai, o jiems talki- ninkavo paruosti selekcininkai.

1939 m. veikė šie paskirų selekcionuojamų auga- lių skyriai: 1) rugių, pluoštinųjų augalų ir sojos, 2) žie- minių ir vasarinių kviečių ir miežių, 3) bulvių, žirnių ir pupelių, 4) avių ir pupų (arkliapupių), 5) šaknia- vasių ir 6) pašarinių žolių došilių, liucernos ir lubinų (sk. vedėjas Juozas Klevaitis).

Selekcionuojamų augalų kiekiui taip išsiplėtus ir pačiai darbo apimčiai labai padidėjus, pašarinių žo- lių (varpinių), došilių ir mėlynziedės liucernos su lu- binais skyrius buvo perkeltas į Valinavą. Pastarasis skyrius netrukus iširutuliojo į atskirą selekcijos sto- tį, pavadintą Valinavos pašarinių žolių selekcijos ir ban- dymų stotimi.

Dotnuvos Selekcijos Stoties naujai įsivestosis kultūrinii augalų veislės (superelitinės) buvo toliau perduodamos bandymų laukų ūkiams tirti ir daugini.

Kelerių metų veislių bandymų rezultatai buvo skelbia- mi žemės ūkio Akademijos mėtraštyje, žemės ūkio, Ūkininko Patarėjyje bei atskiromis knygtėmis spaus- dinami. Čia pateikiami duomenys kai kurių svarbes- niųjų Dotnuvos Selekcijos Stoties įsiveistų veislių su vidutiniu grūdų derliumi iš vieno hektaro. Grūdų der- lius skaitomas kvintalais (1 kvintalas lygus 100 kg.).

Žeminių rugių veislės: Grūdų derlius iš 1 ha q

1. Dotnuvos aukštieji	25.4
2. Dotnuvos IV	25.6
3. Dotnuvos VII	26.2
4. Dotnuvos III	24.9
5. Vietiniai (iš Alytaus srities, palyg.)	22.4

Žeminių kviečių veislės:

1. DSS 4 — eiliai	23.5
2. Dotnuvos akutuotieji (dar ne visose bandymų stotyse išbandyti)	19.0
3. Vietiniai (paminėti palyginimui)	19.0

Vasarinių kviečių veislės:

1. DSS Gražučiai	18.5
2. DSS 395	18.5
3. DSS 396	17.5

Avių veislės:

1. DSS 323 V	21.2
2. DSS Stipruolės	20.2
3. DSS Baltosios	19.6

Miežių veislės:

1. DSS Aukšiniai, dvieiliai	23.0
-----------------------------	------

2. DSS Akutuotieji, ketureiliai 21.6

3. DSS 4 - eiliai 29.7

Žirnių veislės:

1. DSS Žaliukai	18.9
2. DSS Pūdyminiai	17.6
3. DSS Vaškiniai	16.6

Linų veislės:

1. DSS Ilgūnėliai II	30.3
2. Vaizgantas (DSS 524)	28.6
3. Kondratavičiaus	28.4

(atvežti iš Rusijos)

Bulvių veislės:

1. DSS Pepo	298.4
2. DSS Rejtanas	292.8
3. DSS Parnasia	290.3
4. DSS Majestic	284.8
5. DSS Voldemanas naujasis	279.9
6. Dotnuvos Voldemanas	274.4
7. DSS 262 ankstyvosios	193.7

Pašarinių runkelių (burokų), veislės:

1. DSS 02 (bandyta tik vienerius metus)	65.7
---	------

Cukrinių runkelių veislės: Cukraus derius iš ha q

1. DSS I (04)	65.7
---------------	------

Be nurodytų aug. veislių, DSS buvo įsiveistos šios pašarinės žolės: pievinė miglė pirma (danga), kamuolė Asta, motiejukai Gintaras, gaurė, svirdrė ir kt. Be to, soja rūdagrūdė ir soja geltongrūdė. Tat daugiausia J. Klevaitis kruopštus darbo vaisius.

Paminėtina, kad Dotnuvos Selekcijos Stotis Pa- baltijo valstybėse buvo vienintelė. Jos įsivestosis veis- lės buvo išplitusios ir už Lietuvos ribų.

Dotnuvos Augalų Apsaugos Stotis su fitopatologijos, entomologijos ir kovai su piktžolėmis skyriais pradėjo darbą 1927 m. Jos vedėjas buvo prof. Vincas Vilkaitis (1934 m. Sibire miręs kankinio mirtimi). Šios stoties tikslas — visame krašte pasirodanti pavojingus kenkėjus tirti ir ieškoti praktiškų priemonių juos nuga- lėti, o taip pat patarti ūkininkams, kaip su įvairiais kenkėjais kovoti.

Augalų apsaugos reikalais Stotis leido populiarios literatūros, darė išvykas po Lietuvą, tikslu geriau su- sipažinti su pasirodantiems kenkėjais vietoje ir t. t.

Augalų Apsaugos stotis savo darbą vykdė pagal kasmet sudaromą ir Ž. U. Tyrimo Tarybos patvirtintą darbo planą.

Dotnuvos Gynlininkystės Tyrimo Stotis buvo taip pat 1927 m. įsteigta. Jos vedėjas buvo prof. B. Vitkus. Ji tyrinėjo įvairius gyvulių ūkio klausimus, pvz., tiks- laus gyvulių šėrimo ir užlaikymo, naujų veislių įsi- veisimo.

1928 m. ten pat buvo įsteigta laboratorija pieno raugui gaminti. Jos uždavinys — krašto pieninėms rei- kalingas bakterijų kultūras auginti.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAS RAŠO
TEISYBĖ

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKUŠERJA, AUSI, NOSIES
IR GERKLIS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-4444
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox-Vallay Medical Center
660 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELOIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis 1-7 val.
Antradienis, penktadienis nuo 1-5 val.
Trečiadienis, šeštadienis ir sekmadienis
ir ketvirtadienis 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius.
1528 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą ketvirtadienį 8-3 val.
Tel. 563-2727 arba 562-2728

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
10132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliaipia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel. 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS - CHIRURGIJA
OFISAI:
2403 W. NORTH AVE.
(Erie Western Ave. kampo)
5214 NO. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis
nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradienį nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 775-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Sandra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 9-12 val. vak. Šeštadienis
nuo 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai, Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val: p-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-11.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

BUY U.S.
SAVINGS
BONDS
WHERE YOU BANK OR WORK

KAS UGDO IR KAS ŽLUGDO TAUTA?

(Atsakymas V. Karosui)

Antrojo Lietuvos Jaunimo Kongreso (1972 m.) proga pasirodė mišk. inž. Vinco Zemačio knygelė "Lietuviški vandenvardžiai ir pilkapiai nuo Vyslios iki pat Maskvos". Jos autorius, pasirėmęs upių - ežerų vardais ir gausia literatūra, įrodo, kad tuose plotuose buvo lietuvių ir jų genčių gyventa. Po to, jis aprašo ir nagrinėja laiko tekmeje išnykusios mūsų tautos dalies nutautėjimo procesą bei jo priežastis, sustodamas prie panašaus proceso ir šių dienų lietuvių išeivijoje.

Jausdamas V. Zemačio keliamų faktų bei išvady didelę reikšmę ir pritarimą jo nuomonei dėl lietuvių nutautėjimo

GRADINSKAS
VĖSINTUVAI IR
SENIUSAUSIAMS
NAMAMS
2512 W. 47 ST. • FR 6-1998
Sekm. ir treč. uždaryta.

GELES VISOMS PROGOMS
Beverly Hills
GĖLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
grausiausios gėlės ir vaikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai - Pilna apdraudė
ZEMA KAINA
R. ŠEKENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11:30-12
val. ryto. - Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telef.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

**FORBET FIRES HURT
OUR FOREST FRIENDS**
Our wildlife has no defense
against the cruel use of fire.
So please follow Society's ABC's:
Always hold matches all cold.
Be sure to douse all campfires,
even the smoky, and douse
them again. Crush all
smoking dead ends.
Please! Only you can
prevent forest fires.

A. D. KIZLYS KIZLAITIS

KAS UGDO IR KAS ŽLUGDO TAUTA?

mo motyvų - bei jo siūlomom priemonėm nutautėjimui sustabdyti, paruošiau platų šios knygelės vertinimą ir papildymą "Kas žlugdė ir žlugdo lietuvių tautą", kuris prieš metus taip pat buvo išleistas atskira knygele. Iš gautų atsiliepimų, papildomoms medžiagos bei kitų pasisakymų (laiskai), matau, kad knygelė palietė labai gyvą temą ir dar šiandieną tebėra privačiai diskutuojama.

Kaip ir buvo galima laukti, katalikų vienuolių kontroliuojamoje spaudoje, išskyrus knygelės pasirodymo faktą, jokio vertinimo ar kritikos neteko pastebėti. Tai pirmasis padarė lietuvių evangeliku - protestantų žurnalas "Mūsų Sarnai" 1974 m. gruodžio mėnesio numeryje (Nr. 37, 73 - 76 pusl.), įdėdamas keturių puslapių V. Karoso straipsnį "Kas žlugdė ir žlugdo lietuvių tautą - komentaras". Džiaugiuosi, kad V. Karosas domisi mūsų tautos gyvybiniais klausimais ir teigiamai vertina net jautrių dalykų nagrinėjimą; taip pat giliai gerbiu mūsų evangelikus protestantus už nebijojamą susilaikyti tam tikrų katalikų rūštybės. Kadangi V. Karosas paliečia ir kai kuriuos kitų man stulpaty klausimus ir kadangi jam V. Zemačio bei mano mintis pristatant visuomenei, nepavyko išvengti netikslumų, ryžausi juos kiek palūškinti - trumpai atsakyti. Įsitikinęs, kad tai liečia daugiau mūsų tautos labai aktualių dvasinių religinius reikalus, paprašiau vieną stipriai galvojančių būdžių nuosekliai tai patikrinti bei papildyti savomis pastabomis, kurias čia panaudojau. Už tai jam reikiu mano nuosirdų acū, ir apgailestauju, kad jis panorėjo likti nežinij.

Kadangi gerb. V. Karoso komentaras daugumai skaitytojų bus sunkiai prieinami, ryžausi, autoriui sutikus, čia pateikti jų pilną tekstą, o po to duoti j juos savo atsakymą.

V. Karosas
KAS ŽLUGDĖ IR ŽLUGDO LIETUVIŲ TAUTĄ?
(Komentaras)
Tokių pavadinimų iš spaudos išėjo atskiru leidiniu A. D. Kizlyo Kizlaitis, tilpusio anksčiau "Naujienų" atkarpose, V. Zemačio studijos recenzija. Autorius drąsiai iškelia lietuvių tautos skaudžią problemą, kuriai ieško sprendimo. Jis rašo: "Staciai siaubas apima apie tai pagalvojus! Iš tiesų, koks tai nelentmas praeikimas persekioja lietuvių tautą nuo tų laikų, kai tos lotyniškos katalikybės apeigų kultas ugnimi ir kardu net 200 metų apgaulingai kryžiuočių buvo nešamas Lietuvon. Jį lietuviams priėmus, kitas - bet pat lotynų apeigų smaiglys - lenkas, net 500 metų lietuvius piktnaudžiojo. Atvykus čia į laisvąjį Amerikos kraštą, atsirado naujas to pat lotyniškos, virtusio airišku, kulto smaiglys, kuris ryžosi pasmaugti nuo Rusijos carų ir rondonojo komunistinio slibino laimingai pasprukusius" (psl. 74).

Taip suformuluotą autoriaus problemą kelė kan. K. Prapuolenis, J. Šliūpas, kun. M. Valadka, V. Zemaitis ir daugelis kitų. Kas yra atsakingas, kad Kristaus mokslas yra naudojamas žmogaus ir tautų pavergimui? Autorius tiesioginio atsakymo neduoda, bet kritikuodamas prof. St. Šalkauskio ginamą universalią katalikybę, sako: "realiam gyvenime nėra jokios universalios katalikybės. Yra tik lotyniškoji -

itališkoji katalikybė su vokiečių katalikybės atžovais (kryžiuočiais)... lenkiškoji katalikybė (polska wiara), ir dabar čia JAV atsirado airiškoji katalikybė, tų pačių siekių vėdama" (psl. 83).

Iš čia sektų logiška išvada, kad katalikybė yra krikščionybės fikcija, kuri tetamauja tik imperialistiniams slėpriesnių tautų ar valstybių interesams, kaip propagandos ir psichologinė tautų ir liaudies pavergimo priemonė. Panašų reiškinį turime šiandien komunistiniame pasaulyje.

Autorius remia V. Zemačio tezę: "kad tauta pirmoje eilėje turi siekti religiniai dvasinio savarankumo, žinoma, nepamištant ir politinio. Krikščionybę priėmusi, dėl Lietuvos valstybės vadų žibumo, lietuvių tauta paliko religiniai dvasinėje svetimųjų įtakoje ir valdyme... Ši tragedija prasidėjo, anot J. Venclovos "kada Jogaila 1386 m. apsikrikštijęs ir užėmęs Lenkijos sostą, Lietuvos religinius reikalus pavedė tvarkyti Lenkijos Bažnyčios primui, gi Lietuvos švietimą tvarkyti suteikė monopolį Krokuvos u-tui" (psl. 24).

Pagal autorių, neturėjimas savarankiškos, nepriklausomos kitos valstybės, Lietuvos katalikų Bažnyčios, sudarė didžiausią nelaimę lietuvių tautai, tolygiai ir jos išeivijai. Todėl autorius remia V. Zemačio tezę: "kad pavergta tauta nėra aukščiausiu fiksu politinė nepriklausomybė, - pirmą jos turi eiti dvasiniai religinis savarankiškumas: laisvai ne pagal svetimųjų įsakymus ir dominaciją, bet pagal kiekvienai tautai įgimtas ir jos praktikuojamas tradicijas, prisilaikant jos būdo, papročių ir tikėjimo tiesų" (psl. 42).

Išidėmėkite, šioje vietoje, kad autoriui jau pranyko krikščionybė ir Kristus, telko tik tautos tradicijos ir jos tikėjimas. Šį savo argumentą autorius, pabrėždamas V. Zemačio išsakytu vienom žinomom kataliko kun. Wirt teiginiu: "Pagaliau, kas tautai yra svarbiau, ar politike, ar dvasiniai religinė nepriklausomybė? Žydai du tūkstančius metų įvairių tautų vergijoje išgyveno, bet dėka dvasiniai (religiniai) stiprios savo bendruomenės, jie ištvėrė ir politinę galybę atgavo". (psl. 70).

Jau tikam nekam, bet "žinomam katalikų kunigui" turėtų būti žinoma, kad Izraelis yra Dievo išrinktoji tauta, kurios gyvenimas ir tikimas yra išimtinai visoje žmogijos istorijoje. Palyginimas negali būti pritaikomas pagoniškomis tautomis, prie kurių, deja, tenka priskirti ir lietuvių tautą, kai kalbama apie jos tradicijas ir tikėjimą.

Išvadoje tiek autorius, tiek jo recenzuojamas V. Zemaitis pasisako: "pagaliau reikia pradėti rimtus žygius įkurti savarankišką lietuvių katalikų vyskupiją" (98 psl.). Tai taip būtų išspręsta, pagal abiejų autorių nuomone, lietuvių nutautėjimo problema išei-

vijoje, ypač Amerikoje. Savo tezei paremti autoriai nurodo, kaip tvarkingai ukrainiečiai katalikai ir lietuviai evangelikai: "Pažintėme, kaip pavyzdinčiai yra susitvarkę mūsų lietuvių protestantai. Čia viską tvarko parapijų susirinkimai per savo išrinktuosius. Jie samdo kunigus ir jiems moka algas. Jie turimą ir įsigyjama bažnytinį turimą įrašo nuosavybės dokumentuose, kad reikale jis galėtų būti pardavus, perkeltas laisvon Lietuvos. Jie yra dvasiniu, religiniu, tautiniu žvilgsniu nuo svetimtaučių nepriklausomi, neišnaudojami ir nediskriminuojami, ne taip, kaip mes jų broliai Romos apeigų katalikai" (psl. 75).

Pasakyta tikra tiesa, bet kas yra būdinga demokratiniams principais besitvarkančioms protestantų Bažnyčioms, tas nepritaikintina autokratinei katalikų Bažnyčios sistemai, nors kiek silberalintai po II Vatikano Susirinkimo.

Autorius apgailestauja, kad Biržų - Dubingių linijos kun. Radviloms nepavyko "Lietuvą padaryti protestantiška", nes per tai būtų tapusi religiniai savarankiška ir tvirta tautiniai. Nors protestantizmas Lietuvoje buvo išsvetur atvykusių jėzuitų perbloktas, vistiek jis paliko savo teigiamą įnašą: "Jei išliko lietuvių kalba Didž. Lietuvoje, tai čia daug pasitarnavo besipiečias iš Maž. Lietuvos protestantizmas, kurio pasekėjai pradėjo leisti lietuvių kalba religines knygas" (psl. 38). Apie Marijos pasirodymą šiluvoje pasisakoma, kad "tai daugiau legenda, tuo labiau, kad tai paliečia protestantizmo Lietuvoje plitimo laikus" (psl. 51).

Toliau recenzentas negailestingai kritikuoja St. Šalkauskį, kuris savo universalinės katalikybės skiepijimu ateitininkuose pakirto jų patriotizmą ir ištikimybę tautai; "Su tokia pat negailestingumu kritikuoja ir Lietuvos žymiuosius vyskopus, ypatingai vysk. Brizgį, dėl jų vergiškumo ir visiško pasidavimo Vatikano politikai, beveik visuomet žalingai lietuvių tautos reikalams.

(Bus daugiau)

Savo namine valsty apimtele reikia nepaprastai svariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip žieme vėsiuolyje parodyta: šimti visos bonkutes ir nuplauti lenkas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes valsty su maišymais gali būti fatališkas. Patikrinti, kokiu valsty tvokta ir tuos papildyti, kad būtų net kokiam neti ketumui pasivuos.

A. A.
STEPAS LUKAUSKAS
Gyx. 7226 So. Claremont St.
Mirė 1975 m. liepos mėn. 16 dieną, 9:15 val. ryto, sulaukęs 66 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Kretingos aps., Kartenos vls., Baublių kaime.
Amerikoje išgyveno 25 metus.
Paliko nuiludę žmona Stefa, pagal tėvus Balcevičiūtė, sūnus - Stephen ir Aleksas, dukrė Regina Aleksūnas, jos vyras Robert; anūkai - Raymond ir Linda bei kiti giminės, draugai ir pažintai.
Lietuvoje liko 3 seserys - Domelė, Ona ir Izabelė.
Ketvirtadienį, 8:00 val. vak. kinas bus pasarvotas Mažeika - Evans koplyčioje, 6445 So. Western Avenue.
Šeštadienį, liepos 19 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios ir Sv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, o po gedulingu pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.
Visi at A. A. Stepas Lukauskas giminės, draugai ir pažintai nuširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinįjį tarnavimą ir atsisveikinimą.
Nulūde lieka:
Žmona, sūnūs, dukrė, anūkai, seserys.
Laidotuvių, Direktorai Mažeika - Evans. Tel. RE 7-9800.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Jūs esate šių dalykų liudytojai... Ir štai aš atsisiųsu jums ką yra žadėjęs mano Tėvas".
Luko 24:48, 49.

Apastalai buvo matę didžius ir galingus Jėzaus darbus, matę jo kentėjimus, jo mirtį ir prisikėlimą iš numirusių. Jie buvo visu tų dalykų liudytojai, ir todėl turėjo skelbti netik Atpirkėjo gimimą, jo šventą gyvenimą, prisikėlimą ir nužengimą į dangų; jie turėjo liudyti, kad Viešpats Jėzus buvo tinkamas visos žmonijos Atvaduotojas, nes jis įvykdė visus Įstatymo reikalavimus, ir dėl to yra gyvas per amžius ir gali gelbėti tiems, kurie per jį artinasi pas Tėvą. Šitie ištikimi liudytojai nesijestę sugalvoti ką kalbėti, bet skelbė visą, ką Dievas buvo jiems apreiškęs.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirusieji? Į tą klausimą atsako knyguotė "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: G Rovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: T Owhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINŲ VIETA
REpublic 7-9800 REpublic 7-5001

EUDEIKIS

GAIŠAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAICA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTLI
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1135

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 65th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

RUSIJA DVOKIA

— sako Italijos darbininkai komunistai po vizito Rusijoje

Tarnautojams priekaištaujant, kad Sovietų Sąjungos darbininkų gyvenimas geresnis, Italijos tekstilės pramonininkas Renatas Crotti pasituntė 200 jų pasiūlyti ir įsitikinti vietoje. O kai sugrįžo, tada buvo jau visai kita.

“Mes nuvykome į Sovietų Sąjungą, jiems pavydėdami, o sugrįžome, jų gailėdamiesi” — aiškino vienas ekskursijos dalyvis. Sumanymas buvo toks sėkmingas, jog Sovietų Sąjunga uždraudė panašias auklėjamąsias ekskursijas. Mat, per daug aki-broškštų.

Crotti žmonėje dirba 1500 darbininkų. Kaip ir kitur šalyje Italijoje, daugelis jų yra komunistai. Suprantama, kad jie buvo geriausias nuomonės apie gyvenimą Rusijoje. Nevengdavo kartkartėmis tai pasakyti.

Crotti nebandė aušinti bur-nos kalboms ir ginčams, bet davė tiems dviem šimtam po 30 dienų atostogų ir 400 dolerių

dolerių kiekvienam kelionės iš-laidoms. Už tai žmonininkas tereikalavo, kad grįžę savo pa-tyrimus papasakotų televizijos, radijo ir laikraščių reporte-riams.

Nuvykęs 30 dienų atostogų, italų komunistai tikėjosi rasių tikrą rojų. Bet tikrovė veikia subliuškino mirazą. Nors vai-šingumas buvo didelis ir vodka liejosi gausiai, bet negalėjo nu-slėpti faktų: sovietų darbininkas ne tik neturėjo rojus, bet darbo ir gyvenimo sąlygos itališkųjų neprilygo nė per pusę.

“Dalykus radau ne tokius, ko-kimus maniau esant”, — pasakė reporteriams Albertas Sassis. “Kai mes turime gražius butus, tenai po kelias šeimas yra su-grūstos į ankštus butelius. Dar-bininkų atlyginimas nesiekia nė pusės mūsų. Mes daugis turime automobilius arba gali-me važiuoti pirmos rūšies auto-busu į darbą, o rusų tekstilės darbininkus grūda į sunkveži-mius”.

“Mes turime erdvias ir gerai vėdinamas darbovietes su mu-zika, o rusai dirba šimto metų senumo pastatuose, kurie rodosi

Lietuviai Paštinkai su svečiais savo gegužinėje liepos 6 dieną.

Nuotr. M. Nagio

tuojau sugrįsusi. Kanalizacija juose siaubinga”.

“Pertraukos kavai gerti? Gai-vijų gėralų automatai? Muzi-ka? Nė kalbos nėra”.

Sitą istoriją kartojo visi dar-bininkai. Turistai pasakojosi esą visiškai nusivylę — jokios komunizmo utopijos neradę So-vietų Sąjungoje. Vienas kitas jų sudraskė komunistų partijos bilietus, kai kurie pasidarė ryš-kūs dešinėje, daug kas išjungė į kitas politines partijas.

O komunistais likusieji nebė-ra tokie arogantai, nebesideda kiekvienai kapitalistinei blygy-bei gydyti turį raudoną plasterį ir nebėra tokie dogmatiški.

(I. V.)

LAIKRAŠTININKAS ANDERSON SU LIETUVIAIS

Pavojus Lietuvai taip plačiai išgarsinę laikraštinkas Wil-liam F. Anderson atsiuntė Ame-rikos Lietuvių Tarybai laišką, kuriuo pasižada atvykti į Altos suvažiavimą Chicagoje lapkri-čio 22 d. ir pasakyti kalbą lie-tuviams. Laiške pažymi, kad jis tai sau laiko didele garbe. Džiaugiasi, kad atsiliepiami į jo straipsnius Lietuvos reikalui bu-vo nepaprasti. “Jie teikia en-tuziazmo ne tik laikraštinkui, bet ir idėjai, kad šio krašto žmonės dar gali panaudoti savo teises ir įtaką”, — rašo Ander-son.

NEKAD NEUZMIRŠTI SKRIAUDŲ LIETUVAI

Kongresmanas Andrew Ma-guire (dem., New Jersey) at-siuntė Amerikos Lietuvių Tary-bai kopiją savo kalbos, pasaky-tos Atstovų Rūmuose, reiklau-jant priimti rezoliuciją, kad ne-bus pripažintas Lietuvos inkor-poravimas į Sovietų Sąjungą. Savo laiške kongresmanas Ma-guire pažymi: “Mes niekada ne-uzmiršime skriaudų, padarytų Estijai, Latvijai ir Lietuvai”.

Sveikiname Čepulį, sulaukusį 75 metų

Vakar, liepos 16 dieną, žur-nalistas, mokytojas ir karys Anatolijus Čepulis minėjo savo 75 metų sukaktį. Pirmojo ir Antrojo Pasaulinių karų metais Čepulii teko daug vargo, iš-vaigti, ligų atlaikyti ir bado pa-kęsti, bet jis visą laiką buvo Lie-tuvos reikalų sargyboje.

Siandien Čepulis, cukrinės ka-muojamas, kukliai gyvena Brid-geporte, sename Chicago's lie-tuvių centre, bet jis dar ir dabar dalyvauja lietuviškame visuo-meniniame gyvenime, labai ati-džiai seka spaudą, leidžia dide-lės sumas rusų, lenkų, vokiečių ir anglų laikraščiams skaityti,

rūpinasi bėdon patekusiais savo tautiečiais ir, kur pajėgia, jiems padeda patarimais ir tiksliais nurodymais.

Anatolijus Čepulis yra Lietu-vos žurnalistų Sąjungos narys, veikė Chicago's skyriuje, buvo valdyboje ir revizijos komisio-je. Jis parašė ne vieną triukš-mingo žurnalistų skyriaus pro-tokolą, spaudai suteikė tikslų informaciją ir nurodė, į ką kreiptis tikslų informaciją.

Čepulis taip pat yra Lietuvių Spaudos klubo narys. Jis lanko klubo susirinkimus, klauso pas-kaityt, kartais padaro reikalin-gų pastabų ir stebi gyvą gyve-nimą.

Čepulis ilgus metus redagavo ir dabar teberedaguoja lietuvi-kuose laikraščiuose einantį So-cialinį skyrių, kuriame Ameri-kos, Vokietijos ir kitų kraštų įstatymų nežinanties žmonės teikiama didelė parama. Čepu-lis veda platų susirašinėjimą su Vokietijoje veikiančiais įvai-riais tremtinių komitetais, tvar-kančiais pensijas, karo meto pa-darytus nuostolius ir žuvusių turta. Ne vienas, Čepulio pata-riamas, pasinaudojo jam pri-klausančiomis pensijomis iš Vokietijos ir kitų kraštų.

Čepulis daug rašė įvairiuose Kauno ir Vilniaus laikraščiuose, o Amerikoje daugiausia bendra-darbiavo Naujienose. Savo lai-ku jis aprašė daugelį karo me-tų įvykių, o dabar, kai sveikata leidžia, rašo savo atsiminimus.

Linkime Anatolijui Čepulii sveikatos, baigti užsimotą dar-bą, kad jaunimas galėtų pasinau-doti gilia gyvenimo patirtimi.

Plunksnos draugas

TĖVŲ DĖMESIUI

“Onos” Vaškevičienės vardo vasaros vaikų aikštelė Marquet-te Parke jau veikia 14-ti metai. Ji įsteigta padėti tėvams auklėti, pagloboti vaikus kasdien (pirm. - penkt.) gryname ore, daugiau įprasti ir pasimokinti savo tėvų ir protėvių lietuvių kalbos, įsigyti įpročio palaikyti kūno ir sielos svarą. Svarbiau-sia išmokti save ir kitus išlaiky-ti garbėje, suteikti pagarbą se-nesniems.

Aikštelė įsteigta pagerbti mi-rusią mamą Oną Vaškevičienę ir dėl to jos vardas yra “Onos” vasaros vaikų aikštelė. Papras-tai darbas pradedamas viena savaitė po mokslo baigimo ir uždaroma viena savaitė prieš mokslo metų pradžią. Priima-mi vaikai nuo 3-12 metų am-žiaus.

Ta aikštelė jau pasinaudojo virš tūkstančio vaikų (14 metų laikotarpį). Dabartiniu metu ji veda patyrusi mokytoja Nijo-lė Čepienė su padėjėjomis, glo-boja visos mamos ir geri lie-tuviai norėdami, kad mūsų atža-lynas nebūtų gatvėje, mylėtų lietuvišką spaudą ir būtų tikrai geri žmonės.

Ona Vaškevičiūtė

TRUMPAI

— Dr. Vytenis M. Vasyliūnas, garsiojo Massachusetts Techno-logijos Instituto profesorius,

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

EXPERIENCED ENGRAVER OR MACHINIST ALSO BEGINNER Full time steady job. Salary depends on experience and ability. Promotion with improvement. Bonus also with good work. Call or apply: ALL STAR ENGRAVERS 6 E. Monroe Street Room 900 726-1145

MISCELLANEOUS FOR SALE Įvairūs Pardavimai

LIETUVIŠKI ŠODYTI IR RUKYTI MESOS PRODUKTAI: lašiniai, kumpiai, skilandžiai, dešros, šoninės ir kt. 5200 So. Whipple St. CHICAGO, ILLINOIS 60632 Gamintojas V. DUKŠTAS. Tel. 778-2537

lietuvių visuomenėje žinomas kaip muzikas — pianistas ir vargonų virtuosas. Betgi jis yra baigęs fizikos mokslus Har-wardo universitete, o tų moks-lų daktarata įgijo tame pat MIT. Jis yra žinomas mokslo pasaulyje bei mokslinės litera-tūros skaitytojams, nes ten ben-dradarbiauja. Amerikos Geofi-zikų d-ja savo suvažiavime už mokslineis darbus jam įteikė The Macelwane premiją. Kon-certuose jis dažnai akompanuo-ja savo tėvi smuikininkui Li-doriui Vasyliūnui.

— Valentina Minkienė, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass., tel. 268-0489, registruoja lietu-vaiteis nuo 16 m. amžiaus Nau-josios Anglijos iškilios lietuvi-tės — Miss Lithuania of N. E. rinkimams. Jie įvyks laike tra-dicinės Minkų radijo gegužinė-s - pikniko rugpjūčio 10 d. Romovus parke prie Brocktono. Bus renkamos ir paskirų miestų gražuolės.

— Prof. Jonas Plepys iš Ohio universiteto vasaros atostogų proga, važinėdamas po Ameri-ką, lankėsi Chicagoje susipa-zinti su lietuviškoms instituci-jomis. Lankydamas čikagiečių vadinamą Jaunimo centrą, jis, pasigedojęs identifikacijos. Pra-važiuojantiems visa tai yra tik Jėzuitų namai. Prof. J. Plepys įvykė paskelbė pas savo tėvus, gyv. Detroito.

— Anna Savage - Asevičiūtė, gyvenusi Town of Lake apylin-kėje, ilgą laiką mokiusi Chica-go miesto mokyklose, išvyko į Rossewell, New Meksiko.

— Visų rūšių namų apšildy-mo specialistas JOHN PUCETA. Telefonas 925-4661. Sk.

— Kviečia dalyvauti demon-stracijoje. Cicero Šaulių kuopa Klaipeida ir JAV Lietuvių Ben-druomenės (reg.) Cicero apylin-kės valdyba kviečia lietuvius vykti į Pavergtų Tautų eiseną šeštadienį, liepos 19 dieną, 10 valandą ryto. Nuo šv. Antano parapijos mokyklos išeis auto-busai. Rezervuoti vietą pas Kulboką telefonu 656-0209, pas Pranske-vičių — 656-2550 ar pas Zuma-rą — 652-4980. Rezervacijas padaryti iki ketvirtadienio. Rengėjas (Pr).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIŠIOS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas 2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY INCOME TAX SERVICE 6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

MORINIS BUNGALOW ant 43' skly-po. Centr. šildymas. 64-ta ir Whipple. Nebrangus.

2 BUTŲ po 4½ kamb. 17 metų, 30' sklypas. Centrinis šildymas kiekvie-nam butui atskirai. Tik \$43,000.

4 BUTŲ: 2 po 4, 2 po 3 ir 3 kamba-riai sklype. 2 auto garažas. Centri-nis šildymas. Geros pajamos, gera gyventi vieta.

10 BUTŲ MORAS. Naujas šildy-mas. Geros pajamos. Dideli kamba-riai.

ŠIMAITIS REALTY Insurance, Income Tax 2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

SAVININKAS PARDUODA mūrini namą su 4 miegamaisiais, 3 tualeto kambariais, irengtu rūšu ir baru jame. Centrinis oro kontroli-avimas, naujas garažas, 1½ bloko nuo Marquette parko, arti mokyklų, 72-ros ir Kedzie apylinkėje. Tel. 778-5488.

— Aldona Dabrailaitė, Perkū-nas Krukonis, Romas Šležas ir Birutė Vaičiūrgytė pasiūlė Bos-tono lietuvių Bicentennial komi-тетui pagaminti 30 min. infor-macinį filmą apie Massachu-setts lietuvių istorinę eigoje. Komitetas projektą priėmė ir iš-jo autorių sudarė tam darbui įvykdyti komisiją, nes visi na-riai yra kvalifikuoti įvairiose projekto srityse. Pusę reikiamų lėšų duos valstijos atitinkama komisija.

— Pensininkai Chicagoje kvie-čiami skaitlingai dalyvauti Pa-vertgtų Tautų eisenoje, kuri įvyks šį šeštadienį, liepos 19 d. Renkasi 11 val. ryto Wacker Drive prie Dearborn gatvės. Juozas Gibaitis, Pensininkų S-gos Pirmininkas

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, van-dens boilerius ir šilumos rines (ratters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuoti.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE. Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski 3208½ W. 95th St. GA 4-8654

DĖMESIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai \$60 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas. Kreipkitis: A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450 Taip pat daromi vertimai, giminių iškviatimai, pilidomi pilietybės pra-symai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms. 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

ČIA VERTINGAS DOLERIS

8 BUTŲ MORAS, naujas gazu šil-dymas, nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti m. su, \$71,700.

2 BUTŲ TVIRTAS MORAS ir mūro garažas, šviesūs 2x6 kamb. butai. Poldisio kambariai sausam beismente, prie parko. \$27,800.

LIUKSUS 10 METŲ MŪRO rezidencija, 3 miegamieji, 2 vonios, kar-petai, beismano gražuolis. Kampi-nis 40 pėdų lotas, 2 auto mūro ga-ražas. Arti Kedzie prie Nabisco. — \$37,650.

1½ AUKŠTO, 18 metų mūras, 2 bu-tai, 2 auto garažas. Arti m. su. Liga vertis atidoti. \$39,500.

MODERNUS 6 KAMBARIŲ 6 metų mūras, liuksus, didelis, šviesus kampi-nis namas. Platus lotas, 2 auto mū-ro garažas. Tinka šeimai skoningai gyventi. \$39,000.

2 AUKŠTU MORAS, puikūs 2x5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beis-mante, naujas gazu šildymas. Geras garažas. Arti m. su, \$26,500.

PLATUS LOTAS su garažu, 2 Marla High. Pigus. \$5,900.

PUIKUS MORAS — 3 butai ir ma-listo krautuvis su inventorium, šalia trūšias lotas, 2 auto mūrinis garažas. Brighton Parke. Šeimos nelaimė ver-čia parduoti viską už \$26,750.

PUIKUS 5 KAMB. 15 metų Mūras. Arti “Cool Aid” ir mūsų ofiso. — \$24,900.

VALDIS REAL ESTATE

2825 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, ĮVAIRŲS DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNO-JAMO TURTŲ PIRKIMAS, PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS BUD'S REAL ESTATE 4369 ARCHER AVE., CHICAGO TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, van-dens boilerius ir šilumos rines (ratters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuoti.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE. Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski 3208½ W. 95th St. GA 4-8654

DĖMESIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai \$60 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas. Kreipkitis: A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450 Taip pat daromi vertimai, giminių iškviatimai, pilidomi pilietybės pra-symai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms. 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660